10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԵԼԵԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պապը Ալի ճատտէսի, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنيجه سورهانتاك غزته سى
صاحب امتيازى‌ده جبوه‌لك
باب عالى جاده سى‌ نومرو ٢٠

DIRECTION DU JOURNAL ARMENIEN
SOURHANTAG
20, Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ուղղուած անտէր գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրք. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԿԸ ՍԿՍԻՆ
ԱՄՍՈՅՆ ԱՄՍՈՅՆ
1ին, 20ին եւ 30ին

ԾԱՆՈՒՑՄԱՆՑ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղշ.
Մէկէ աւելի անգամներու համար պայմաններ։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ
Արշալոյսին

ՄԵԾ ԳՐԱԳԷՏԸ ԵՒ ՄԵԾ ՄԱՐԴԱՍԷՐԸ

ԷՄԻԼ ԶՈԼԱՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

Համայնքի մը մէջէն՝ պատկանելութեան մասնաւոր գաղափարներով առաջնորդուած՝ որուն էութեան ձգտումները վարդապետներով կը սիրեն ծածկել ընտանեկան յարկի կեանքէն մինչև Եկեղեցւոյ խորհուրդները, հետզհետէ և չընդունելութեան պատկ մը կ'ուզէմ բերել լոյսի մեծ ախոյեանին՝ այնքան անհնարին եղերերգական կերպով դրուած գերեզմանին վրայ. այն մեծ վկաներէն՝ որ քաջութիւն ունեցաւ վարագոյրները վերցնելու իր երկրին այն մէկ ամայրերէն, ուր այնչափ կամ ախտոր խղճութիւններ կային ծածկուած, եւ յանդգնութեամբ արեւուն լոյսը հասցնելու մարդկութեան ամենէն մութ նկարներուն մէջ՝ աւազակներու ցաւը ու ցանցը յաւիտենակալ ծածկողներու մասացումը կամ կեղծիքը մերկացնելու համար։

Իր գրական անուրանալի տաղանդէն ու իր պայծառ ու ուղեկցող զօրաւոր նկարագրէն անջատ — և թերեւս անոնցմէ վեր — Էմիլ Զոլայի մեծ փառքը պէտք ըլլայ մարդկութիւնը անոտեր ու պատկերացուցած ըլլալ՝ ինչպէս որ է անիկա։ Վիպականութիւնը՝ որ իր գրական հանճարի արտայայտութեան ձեւերէն մէկն իր արժանիքը ուներ անոնցմով՝ չատ իւէ... ցուցած էր կեանքը, ու այնքան երեւակայութիւն խառնած անոր մէջ, որ չատ մը անգէտ իրողութիւններ կը մաքրուէին՝ կեանքի գաղափարային նկարագրութիւններու զեղումի մը մէջ։ Էմիլ Զոլա՝ իր զօրաւոր տաղանդովը կրցաւ գէչերուան չէր երկինքը դիտողներուն ուշադրութիւնը կեդրոնացնել գետնաքարոչ ճշմարտութիւններու վրայ՝ որոնք երկնային կամ ասխտկի դեղեղեղանցին համայքէն զուրկ էին անշուշտ, սակայն որոնք աւելի ահրա ամէնչութիւն ունէին մարդկութեան ճակատագրերին հետ և անհետնալեա աւելի ուշադրութեան արժանի էին՝ իբր մարդկութեան մարմինը կրծող վէրքեր։

* *

Զոլա՝ մեծ գինուղը եղաւ Մարդկային Հաւաստաթղթերին (Document Humain), ինչպէս կը սիրէր անուանել իր ուսումնասիրութեանց առարկան՝ մարդ արարածը և մարդկային ընկերութիւնը իրենց ալ-կեղծակալ վիճակին մէջ։ Ինք գրականութեան մէջ միասութ քննութեան մեթոդները՝ զորս Քլոդ Պերնար բժշկութեան և Օգիւստ Քոնթ փիլիսոփայութեան մէջ ներմուծած էին։ Ու իր գնումներուն մէջ չխորշելու երբեք ամէն բան իր առնաւէլը լալէ, ամէն վիճակ իր իրական ձեւին մէջ պատկերացնելէ, առանց կոնդ տանելու անոնց գեղեցիկ կամ տգեղ, վայելուչ կամ անվայել ըլլալուն վրայ, որեւէ երկիւղածութիւնով մը ուշադրութիւն ընելով միայն որ ճշմարիտ ըլլան։

Զոլա դարձաւ մարդկութեան կամայնօրոյն լուսանկարիչը եղաւ, պրպտող լուսանկարիչ մը՝ որ իր cameraն ուղղեց մարդկային բնութեան ու ժամանակակից ընկերութեան այլադան եղանակներուն վրայ, ու լուսանկարները նկարագրեց իր ընթերցողներուն՝ առանց արհեստական ծածկոցներով գոյնէն պատկերին բերա կամ անդրէ խոյները։ Իր գործը զննողի մը գործը եղաւ, ու իր նկարագրութիւնները՝ իրողութիւններուն բնական եղանակցութիւնները։

Կարգ մը հետեւանքներ՝ զորս ուղղուած էին գերբնական անակընկալ միջամտութենէ մը հանել, Զոլա դէպքերու բնական յաջորդութենէն հանած է, ապացուցանելով թէ իրողութիւններու առատ մը արտադրական յաջորդութենէ կը բաղկանայ մարդկութեան կեանքը, թէ ամէն իրողութիւն իր բնական հետեւանքը ունի, և թէ գերբնական միջամտութեան մը կամ արդարութեան զօրութեանը պէտք չկայ մոլութեան պատժուելուն համար, քանի որ մոլութիւնը իր բնական հետեւանք կը հրաւիրէ արդէն պատիժը։

Այս գործին մէջ՝ որ բնութեան բարոյականը կը մարմնացնէ՝ իր յանցանք մը կը վերագրուի իրեն զօրաւոր հարուած մը տուած ըլլալ բարձրանալու ձգտումին, «Երկինքը դիտելու իրաւունքին», զոր առանցինը դար առաջ հռչակած էր Ովիդիոս։ Այս մեղադրանքը անիրաւութիւն մըն է։ Զոլա խորտակեց միայն այն ձգտումները՝ որոնք երեւակայութեան առատ մը հիւանդոտ դիւրահաւանութեան մէջ կը գտնէին իրենց գոյութեան իրաւունքը։ Իր գործը կը ձգտի փորձառական ու գիտական պատուանդանի մը վրայ հիմնել բարձրացումի թռիչները, ինչ որ չատ օգտակար ջանք մըն է ինքնին։ Իսկապէս չէ որ խորտակած է Զոլա, այլ իսկութիւնները՝ բնութեան օրէնքներէն դուրս զօրութիւններով իրականանալուն յոյսը։ Միջնադարեան ու վիճակներու վերլուծումին մէջ խնամքով մտանելով կ'ընէ պատճառներու ու հետեւանքներու ահրա կապակցութիւնը, այս կերպով ցուցնելով միակ պայմանները, որոնցմով միայն մարդկութիւնը կրնայ լուսաւոր վիճակներու թեւակոխել։

Ինչ որ Զոլա ցուցուց, վիպականութեան յարուցած առատ մը չափազանց լաւատեսութիւնն է, որ իր գրելու սկզբունք առանց անոնց ընդունած հերբաւ կը ծանրանար գաղափարներու վրայ։

Եւ սակայն յանտեսա մը չեղաւ անիկա. լաւատես մը մնաց մինչև մարդկութեան ճակատագրին նկատմամբ. այդ լաւատեսութիւնը հիմնելով ոչ թէ անոնց զօրաւորութեանը կամ ճակատագրային յոյսերու, այլ կեանքի բնախօսական ու բարոյական երեւոյթներուն դրամաբանական — մաթեմաթիքական, եթէ յարմար է այսպէս ըսել — յաջորդութեանը վրայ։ Մարդկային զարգացումին նկատմամբ անխախտ մնաց իր հաւատքը։ Ինք ցուցուց թէ գետնէն պէտք է սկսիլ երկինքին (իսկական կեանքի մը) հասնելու համար. մինչդեռ վիպականները երկինքէն սկսած էին՝ գետինը բարելաւելու յոյսով։

Իր քննադատները կ'ըսեն թէ կապիտ մըն էր իր նկարագրութիւններուն մէջ, ու իր երեսին կը զարնեն հետ բառերու անճաչակ գործածութեան առատ մը մոլութիւն։ Այս վերապահութիւնը յայտնողները կը մոռնան Զոլայի քննողի դերը. վիրաբոյժի մը նման ինք մերկապարանոց կ'ընէր վէրքը՝ ինչ որ ալ ըլլար անիկա. իր ամենէն անհաշտ հակառակորդներն իսկ չհամարձակեցան ըսելու թէ նկարագրած բաները երեւակայական էին, գոյութիւն չունէին։

Իր գործերուն համար ըսուեցաւ թէ անբարոյական ու գայթակղեցուցիչ ընթացութիւն մը ունէին, և իր թշնամիները՝ իր մեծ յաջողութիւնը վերագրել ուզեցին վրան բաց բաներ գրած ըլլալուն. անոնք որ այս ամբաստանութիւնները սեղանցուցին Զոլայի գրական գործին վրայ, երբեք չմտածեցին թէ բուն անբարոյական գրուածները՝ Լուվրէն մինչև Մարքի ու Սատ՝ Զոլայի վէպերուն մէկ հարիւրերորդ յաջողութիւնը չեն ունեցած։ Անբարոյական գրուածները՝ երեւակայութիւնը գրգռող վէպերն են, անոնք որ գեղեցիկ կը ցուցնեն մոլութիւնները, կամ մեղկ տեսարանները կը պատկերացնեն՝ միմիայն ընթերցողին երեւակայութեանը վրայ ազդելու տաղանդաւորութիւնով։ Զոլա ասոր մը իսկ գրած չէ այս ձեւին մէջ. իր բոլոր վէպերուն մէջ մարդկութեան տխուր կողմերը կը ներկայանան միշտ ինչպէս որ են իրականին մէջ՝ այսինքն զզուելի, վտանգաւոր, ցաւալի, մարդկային Լոնտոնի, Փարիզի, Բրիւքսէլի, Սէն-Պետերպուրկի մէջ, Ամսթէրտամի մէջ, Բոլոնեա մէջ, Ռուսիո-Մոսկովներու ամբողջ հասարակայնին մէջ մէկ խօսքով, կարելի չէ գտնել էջ մը՝ որ «Դամելեպայտըր Տիէեն»ի կիրառն չափ գրգռիչ ըլլայ, և սակայն դասական գիրքի պէս բան մը եղած է Տեմա. Որդէին գլուխ-գործոցը՝ որուն գրական արժանիքը չեմ ուրանար արդէն։

Բայն թէ առողջացուցիչ եւ նրբութիւններէ զուրկ էին իր նկարագրութիւնները, մինչդեռ Զոլայի կարողութեան անհերքելի ապացոյցներն են այն կենդանի պատկերները՝ որոնց մէջ անձը ու նկարագիրը կը մարմնանան ըստ նախանին յար եւ նման, որոնց մէջ գործողութեան հեղինակները կը շարժին և ոչ թէ այդ հեղինակները կեղծող դերասաններ։ Զոլայի վէպերուն գտած անհաւան ընդունելութիւնը ամենէն պերճախօս պատասխանն է բոլոր այս քննադատութիւններուն։ Այդ ապրող ու զօրաւոր գործը կը մնայ առանց ընթերցող դարու վերջին կիսուն մէջ ընկերային վիճակի ամենէն ճշգրիտ պատկերը։ Ու այս պէտք ըլլայ փառքը, զոր ոչինչ չպիտի կարենայ նսեմացնել ժամանակին հասնելովը։ Զոլայի ալխատութիւնը ընկերախօսական անտագին գործ մըն է, որուն մէջ կը ցոլանայ իր նմաններուն վիճակին բարւոքումին սէրը։ Կայրեր կամ կեղծաւորներ կրնան ուրանալ իր ջանքերուն օգտակարութիւնը. կանխակալ համոզումներով չեղչեանդուած անկեղծ միտք մը երբեք չպիտի համարձակի այդ ուրացումին։

* *

Ու հիմա, գրագէտէն ու ընկերախօսէն եսքը, եթէ անձը ընենք մեր քննութեան առարկան, իր ալխատողի հանդարտ բնաւորութիւնը, իր կեանքին կանոնաւորութիւնը, իր ընտանիքի հօր անդորր համբաւը, աւելի եւս կը մեծցնեն իր գործին անկեղծութիւնը և գիտական բնաւորութիւնը։ Մարդասէր վիրաբոյժին նման, որ չէ փափաքեր երբեք իր նմանները հիւանդութիւններ վարակուած տեսնել, և որ պարտք կը համարի սակայն մերկացնել ու քննել խոցերը, ամէն ուրեք ուր անոնց գոյութիւնը կը կասկածի, Զոլա ընկերային վէրքերը քննած առանց կարեկցող մը եղած է, չատ լաւ համոզուած թէ լոյսի չնորհիւ միայն կարելի է բարեկարգել մը ապահել։ Ինչ որ Կլոտ Պեռնար կամ Բաստէօր էին գիտութեան մէջ, աւելի ձեւով մը Զոլա միեւնոյնն է ընկերախօսական վիպասանութեան մէջ։ Ինք պրպտող մը եղած է միայն, և ոչ վարակուած մը՝ որ իր անձնական փորձառութենէն կ'օգտուի հիւանդութիւնը նկարագրելու համար կամ հաճոյք մը կը գտնէ այդ նկարագրութեան մէջ։

Իրականին ու ճշմարտին սէրովը համակուած է այս գիտական գործին մէջ, իր նկարագրին մեծութիւնը ու լոյսի յարումին անկեղծութիւնը ամենէն վաւեր ապացուցուեցաւ կը փառաւորուի այն չրջադիմներով զորս ինքնայօժար առանձնաց Տրէյֆիւսի դատին մէջ ընդունած դերովը՝ երբ հանդիսատ ու չահու ամէն նկատում տեսնելով իր «Կ'ամբաստանեմ...»ի նշանաւոր նամակը ուղղեց Ֆելիքս Ֆօրի, անոնց սանձն մը, երբ ինք՝ ամբոխին համակրութեան լուսաւորին ընկերախօսը՝ չատ լաւ գիտէր թէ ամբողջ նիւթական զօրութիւնները ու կարողներու մեծամասնութիւն մը իր դէմ էին, և ամբոխին ամենէն դիւրավառ զգացումները պիտի գրգռուէին դատական անիրաւութեան մը դէմ հետ իրեն դէմ ալ։

Այն անհաւան ծառայութենէն զատ զոր Զոլա մատուց Ֆրանսայի համբաւին՝ Տրէյֆիւսի գործին մէջ առանձնած դերովը, իբր վիպասան և իբր ընկերախօս՝ ճշմարտութեան հետապնդութեանը մէջ արտայայտած անկեղծութեանը անուրանալի մէկ ապացոյցը ըլլալուն համար արժանի մէկ ալ մեծ նշանակութիւն մը ունի այդ գործը։ Զոլա՝ որ լոյս սփռած էր ընկերային վէրքերու բուժումին և ճշմարտութեան անհատ ամենէն պերճախօս ամրապնդութեանց, այն մեծ նպատակին համար բարերարութեան, ճշմարտութեան և մարդկութեան գործին, ճշմարիտ ընկերային խօսքին ինք կը դառնայ մեծագոյն վկաներէն մէկը, մէկ խօսքով, ներկայիս տարեկրութիւնը ինքնին աւելի արժանի մեծ եղաւ համար, անոր դերը իրական մեծութեան դարերուն կը պատկանի։

Այս մարդը զոր անխղճ պատահար մը գերեզման իջեցուց, մինչդեռ չատ արտադրութիւններ կը սպասէին դեռ իր բազուն գրիչէն. իր մահը որ իր վէպերուն ինչ ինչ տեսարանները կը յիշեցնէ, մարդկային (humain) է անոնց պէս։

Անշուշտ բնապաշտութիւնը ամէն բան չէ գրականութեան մէջ, և երբեք չպիտի պնդեմ թէ անկէ դուրս վիպասանութիւն չկայ։ Բնապաշտութիւնը գրականութեան ձեւ մըն է, աւելի չատ մը ձեւերու նման։ Զոլայի արժանիքն է՝ բնապաշտութիւնը իբր դպրոց (école) մը հիմնած ու զայն իր հզօրագոյն առաքեալին տարած ըլլալը։ Ու պէտք չէ մոռնալ թէ ձեւէն զատ գործը կայ, իր գրական մեծ առաղանդը ու իր հատորներուն առատ հաւաքածոն, որուն մէջ կը կայանայ մանաւանդ իր մատուցած ծառայութեան մեծութիւնը։

ՍԻՐԱՑՐ

ՄՇՈՅ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏԻ ՎԱՆՔԸ

Վանքին ֆիզիքական վիճակը.— Վերաչինութեան օժանդակները.— Ժառանգաւորաց վարժարան-որբանոցը.—Աշակերտները Պոլսը պետք ունին.—Սրճարանները՝ ուսման ծարաւի.—Տպագրատունը.—Պաշտպանութիւնը.—Միաբանները հոն. Բիւր՝ 200է աւելի։

Մէկ քանի տարիէ ի վեր այս մայրավանքին վրայ լրագիրներու մէջ գրուածները ուշադրութեամբ կարդացած են անշուշտ ամէն անոնք, որ կրցած են գնահատել այդ մենաստանին՝ մեր Դպրութեան մատուցած ծառայութիւնը և ներկային մէջ անոր ունեցած անշուշտ կարեւորութիւնը գիտակ են։

Մշոյ ընդարձակածաւալ դաշտին հիւսիս-արեւմտեան կողմը Իննակնեան լեռներու զառիվայրին ու ջրալից դաշտաւանդի մը վրայ հաստատուած այս վանքը զարդիս հինցած, փլփլած, կը ներկայացնէ աւերակներու կոյտ մը։ Հինութիւնը վանքին արտաքին դանէն իսկ տեսնել կը զարնէ։ Անոր հազիւ Մամբրէ Սրբազանի քննադատութեամբ կատարուած հայկական ընդարձակ չէնքը, որ սակայն ամբողջական նորոգութեան կարօտ վերջանկար մը դարձած է։ Վարժարանի անտանելի հիմնուած այդ հսկայ չէնքը իր նպատակին չյարմարելուն համար մեծաղորձանքէ ալ կրնայ համարուիլ վանուց Միաբանութիւնը, որ Մամբրէ սրբազանի վախճանումէն յետոյ, նա ի նմանէ նիւթական միջոցներու, չկրցաւ վերնայարկի կառուցումը ի գլուխ հանել և չէնքը մնաց կիսաւարտ։ Բայց նոյն Միաբանութիւնը կրնար — գէթ հանգուցեալ Սրբազանին յիչատակը յարգելու համար — այդ սիրուն չէնքը իր անաւարտ վիճակին մէջ պահել, պարզելով մասերը ո'չ միայն անասնոց, այլ նաւթեակ մարդոց։ Եթէ խնդրոյ առարկայ եղող չէնքին հայոյէն ու բարձրացիր դուռը փակեր չունի, կրնայ գոցուիլ սակայն քարով, որմէ հարուստ է վանքը, ինչպէս Առաքելոց։ Անկեղծ զիջողութիւն մը, որու համար չպիտի վճռուած հարկաւ Ս. Կարապետի վանահայրը և միաբանութիւնը։

Արեւմտակողման դանէ մը ներքին չրջափակին մէջ մտնող այցելուին աչքին են տարօրէն կը զարնեն գեղեցիկ զանգակատան և միւս երկու կաթողիկէներու պատուանդանոց նորոգութիւնները, որոնք հերու տեղի ունեցած են։ Մամնակի նորոգութիւն կրած է նաև առաջին արեւելեան որմը, որուն առջեւը կը գտնուի վանքին արժանաւոր վանահօր —Մամիկոնեան Մամբրէ սրբազանի—գեղակերտ դամբարանը, գործ Մշեցի մէկու. Բենեանին։

Երրորդ անգամ ըլլալով այժմ յիշուած վարպետին հսկողութեան ներքեւ կը նորոգուի Ս. Գեորգեան գմբեթին վեղարը, որուն քարերը մէյ մէկ վար առնուելէն վերջը թուագրուելով՝ վերստին իրենց տեղերը կը զետեղուին բաւական ճարտարութեամբ։ Արդէն երեք կարգ քարերը դրուած էին ու չորսուածքէն յայտնապէս կը տեսնուէր որ գմբեթին այս վասն նորոգութիւնը յաջողութեամբ պիտի աւարտի ի մօտոյ։

Ներքին ծովանի (աղբարան) հաւզոր ալխար պատրանեկող գամը, զոր Զաքարիա եպիսկոպոս չինել տուած է, դարերէն ի վեր կը նորոգուի 25 գործաւորներու ամենօրեայ ալխատութեամբ։ Բաց աստի, այս աղբարկեն մշակելի հողերը ոռոգելու, և խմելու ջուր հայթայթելու համար վանքի երկու վարպետներ երկու տարիէ ի վեր կ'ալխատին. ալխատութիւն մը որ բաւական ուղղի նուաճ է վանքին։ Զաւալը զեղչացուցիչ քանակութեամբ սկսած է հոսիլ, լրացնելով անհրաժեշտ պէտք մը, որուն չգոյութիւնը զգալի դարձած էր տարիներէ ի վեր։

Վանական այս կարգի նորոգութեանց ի նախաձեռնութիւն, վանահայր Վարդան Վ. Ցաքրեանը հարուելէ անգամ քանակութեամբ կեր պատրաստել տուած է, և այսօր, ինչպէս հաւաստեցին, 30000 լիտր կեր առկային պատրաստ կայ։ Գովելի է արդարեւ այս նախաձեռնութիւնը, որ Վարդան Հայր Սուրբի գործունէութեան մէկ ապացոյցը կրնայ համարուիլ։

Սակայն վանքը քանքային այնքան մասեր ունի որ, եղած նորոգութեանց համար այցելուին զգացած ուրախութիւնը ընդ հուպ տխրութեան կը փոխուի։ Այսպէս, այս մեծադիր չէնքին հիւս. կողմը՝ Ս. Գէորգի տաճարը երկրաչարժէ ճեղքուած է։ Ս. Առաքելածանի տաճարին հիւսիսային կողմը վտանգաւոր կերպով խախտած է։ Ս. Ստեփաննոսի տաճարը կործանելու վրայ է։ Եկեղեցւոյ արեւմտեան կողմը հանդիպակաց երկյարկանի որուն փլած՝ աւերակներու կոյտ մը կը ներկայացնէ։ Հիւսիսակողմը՝ ուխտաւորաց յատուկ երկյարկանի սենեակները խախտած՝ կործանելու վրայ են։ Քառորդ դարէ ի վեր կառուցուած դպրոցական հիմնալի չէնքը խարտակուելու վրայ է ևն.։

Վանքին այս անգոհացուցիչ կացութեանց վրայ կ'արժէ անգամ մը եւս հրաւիրել Սրբազան Պատրիարք Հօր և հայ մեծատանց ուշադրութիւնը։

*** Ս. Կարապետի ժառանգաւորաց վարժարանն ու որբանոցը ունի 62 աշակերտ, Մշոյ դաշտին զանազան գիւղերէն։ Այս տարի, ինչպէս հաւաստեցին մեզ, աշակերտաց թիւը կիսովին պիտի գեղչուի՝ նիւթական անձկութեան պատճառաւ։ Առանցմէ 28ը որբ են, և մնացեալ՝ զաւակները թեմականաց, որոնց կողմէ միայն հանդերձեղէնները կը հոգացուին։ Դասախօսուած առարկաններն են Թուրքերէն, Հայերէն, կրօնագիտութիւն, աշխարհագրութիւն, թուաբանութիւն, բնագիտութիւն, երգեցողութիւն և ձայնագրութիւն։ Վարժարանը Ա. կարգէն ունեցած էր 9ը չրջանաւարտ, որոնք խնդրագրով մը Մշոյ Պատր. փոխանորդ Ներսէս Վ. Պէհրիկեանի դիմելով, յայտնած էին թէ իրենց մասնաւորական զարգացումը չատ թերի մնացած է, և խնդրած էին տարի մը եւս չարունակել իրենց ուսումը, սակայն անոր խնդրանքը մերժուած է։

Գովելի է այդ աշակերտաց ինքնաճանաչութիւնը, որ դժբաղդաբար կը պակսի ուրիշ աշակերտաց չատ մը դպրոցներու, որոնք ո'չ և է վարժարանէ մը չրջանաւարտ ըլլալէ վերջը՝ ամենագէտի հովեր առած՝ ինքնազարգացման համար փոյթներն մը իսկ չեն ըներ։

Մշոյ Ուսումն. Խորհուրդը որ գաւառացի զոյգ մը համակրելի երիտասարդներու, Գ. Անդրէասեանի և Գեղամի անդամակցութիւնը կը վայելէ, և որու նկատառութեանը մատուցուած է յիշեալ խնդրագիրը՝ Ներսէս Վ.ի կողմէ, անշուշտ առանց սուէլ առարկութեան նպաստաւոր և բանաւոր կարգադրութեան մը պիտի յանգի, դարմանելով վերոյին խնդրարկու աշակերտաց մասաւքը Ս. Կարապետի վարժարանը։

Մեր Ս. Կարապետ գտնուած միջոցին, բացի 5 որբերէ, մնացեալները արձակուրդի ամթիւ ցրուած էին, և այս իսկ պատճառաւ անկարելի եղաւ մեզ աշակերտաց մտաւորական վիճակին վրայ ահեւ գաղափար կազմել։ Բայց իմացանք որ, օրինակի համար, աշակերտները պետք օրերը ապուր կամ ցամաք հաց կ'ուտեն օրը երեք անգամ։ Ուտելիք օրերը՝ տասուն թան, կէս օրին դարձեալ թան, և երեկոները՝ թանապուր։ Շաբաթը միայն երկու անգամ իւղեղէն և մսեղէն, իսկ չորեքշաբթի օրերը իւրաքանչիւրին 2 հաւկիթ կը տրուի նախաճաշին։ Մեծ պատճառ մէջ յանախ ձեթով կերակուր ալ կը բաժնուի եղեր։ Աշակերտները ուսին փայտեայ մահճակալներ, բրդեղէն անկողին, տարին 2 անգամ ալ՝ Սնունդին և Զատկին՝ լաթանք։ Մեր առանց մասնաւոր տեղեկութեանց համաձայն, վանքին Որբանոց-կրթարանը ունի 4 ուսուցիչ.—Պ. Ցաքոբ Կարապետեան, որ Թուրքերէնի դասախօսութիւնը ստանձնած ըլլալով հանդերձ տարիներէ ի վեր գրագրութեան պաշտօնն ալ կը կատարէ ձեռնհասօրէն։ Հայր Տ. Վարդանեան՝ Մամբրէ Վարդանեան՝ Մեղաքիւղէն, և Սամուէլ Նորատունկեան՝ հանգուցեալ Նորատունկեան Մովսէս առաջնորդի եղբայրը, օգնական ուսուցիչներ են։ Կան նաև 1 կարգապահ, 1 խոհարար, 1 գինեգործ, 2 անասնապահ, ...

Վանքին ծոցը հաստատուած այս կրթարան-պատսպարանին բարոյական ու նիւթական վիճակին վրայ յանախ լրագրաց մէջ գրուած ըլլալով, կը մնայ միայն աւելցնել թէ Ս. Կարապետի միաբանութիւնը իր գործունեայ վանահօր՝ Ցաքոբեան Վարդան Վ.ի առաջնորդութեամբ պարտի այլեւս լուրջ ձեռնարկութիւններ ընել, բարձրացնելու վարժարանին բարոյական մակարդակը, որ տարիներէ ի վեր չատ անկեալ վիճակի մէջ կը գտնուի։ Մանաւանդ որ վարժարանը ունեցաւ յանձին Վարժապետեան Պ. Տիգրանի իր Տեսուչ-ուսուցիչը, որ թէև 2 տարուան ամսեւ պաշտօնավարութիւն մը ունեցաւ Բաղէշի մէջ, սակայն կրնայ օգտակար ըլլալ Ս. Կարապետի —իր ծննդավայրի մայրավանքին— Որբանոց-կրթարանին, եթէ սակայն Բաղէշի մէջ ունեցածէն տարբեր ուղղութեան մը հետեւի։ Ցաւօղութիւն կը մտածենք իրեն. բայց կը սպասենք տեսնել թէ ինչ պիտի ըլլան այն կարգադրութիւնները, զորս ընել արդեօք էին յօգուտ եւ յառաջդիմութիւն վարժարանին։ Վանահայրը ու Վանական Խորհուրդը քաջատեղեակ՝ ...

Վանքը՝ որչափ կրցանք տեսնել՝ է վիճակի չէ ապահովցնելու 60-70 աշակերտ, ու դպրոցական ու յարակից չէնքերն ալ արդէն չատ անձուկ են։ Կարգել կաճք և քաջարթուն հոգածութիւն կը կարօտին կարգ մը գործեր

որոնք ապահով ենք որ չնորհիւ Հայր Սուքիին գործունէութեան, կանոնաւոր և գոհացուցիչ վիճակ մը պիտի առնեն։

Վանքին և վարժարանին վրայ այսքան տեղեկութիւններէ վերջը, կ'արժէ քանի մը խօսք ալ ընել վանական միաբանութեան թիւին վրայ։ Վանահայր Վարդան Վ.է զատ կան նաև Ծ. վարդապետներ։ Ծերունազարդ Ցովհաննէս Վ. Բագրատունի, Եղիշէ Վ. Գալուսի, Եղիշէ Վ. Կարապետեան որ այս միջոցին իբր նուիրակ Ատնա կը գտնուի. Ստեփան Վ. Գազանապրեան, Նորընծայ Համբարձ Վ. Արծրունի, Նորընծայ Կարապետ Վ. Լուսարարեան՝ լուսարար. Կարնեցի Նորընծայ Կարիւն Վ. Սրապեան և Վահան Վ. Սրէջեան՝ Մատնավանաց արդի վանահայրը։ Սարկաւագ չկայ։

Կան նաև 5 հացագործ, 5 ջորեպան, 3 [illegible], 3 խչապան, երեք փականին իւրաքանչիւրին մէջ ջանական մշակներ և 10 անտառապահ, 1 դերձակ, 2 ոչխարապահներ առաջնորդարանի, 1 Զանկլի ապասիր, 2 դանապան, 1 պարտիզպան, 3 անասնապահ։

Առանցմէ զատ եթէ հաշուենք վարդապետներու յատուկ սպասաւորները և մէկ քանի աշակերտները, որոնց ամենուրեք մնայունը վանքին կը մատակարարուի, միաբանութեան անդամոց թիւը կը հասնի 200ի, որ Ս. Կարապետի արդի անձուկ վիճակին բաղդատմամբ մեծ բան է արդարեւ։

ԳԷՈՐԳ Ս. ՄԱՐԶՊԵՏՈՒՆԻ

Բաղէշ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐ ՕՐԻՆԱԳԻԾԸ

Երէկ առաւօտ կ'ըսէինք թէ Անգլիոյ մէջ խորհրդարանի նստաշրջանը վերաբացուելուն, վիճաբանութեան ենթարկուելիք առաջին խնդիրը պիտի ըլլայ կրթական նոր ծրագիրը, որուն ամբողջութիւնը չկրցաւ քուէարկուիլ խորհրդարանի անցեալ նստաշրջանին մէջ։ Ըսենք նախ և առաջ թէ այս օրինագիծը գլխաւորապէս հակառակն է Ֆրանսայինին, ուր մինչ կ'աշխատուի նոր օրէնքով ազատել կղերին ազդեցութենէն, Անգլիոյ մէջ պաշտօնական մենաշնորհութիւնը կը ջանայ անկէ քան կղերին բացարձակ իշխանութեան տակ դնել ոչ միայն նախնական, այլև միջնակարգ կրթութիւնը, անոր հոգածութեան ենթարկելով նաև կրթական Խորհուրդին կառավարած դպրոցները։

Անգլիոյ մէջ երկու տեսակ դպրոց կայ, դաւանական դպրոցները որոնք Եկեղեցին կը պատկանին, և կրթական Խորհուրդին դպրոցները որոնք քաղաքապետութիւններէն կախում ունին։ Երկուքն ալ ուսման միեւնոյն ծրագիրն ունին. բայց որպէսզի դաւանական դպրոցները կարենան միւսներուն հետ մրցումներու միեւնոյն բարձրութեան մէջ մնալ, Թագաւորական հասոյթներէն նպաստ մը կը տրուի իրենց, որ հաւասար է իրենց եկամուտներուն և հասոյթներուն ամբողջութեան։ Կրթական Խորհուրդը (Սգուլ Պորտ) ուղղակի ժողովուրդէն ընտրուած մարմին մըն է, որ և կին անդամներէ բաղկացած, հսկելու համար նախակրթարաններուն վրայ։

Արդ, կրթական նոր օրէնագիծը, որուն վիճաբանութիւնը՝ Երեսփ. Ժողովին մէջ՝ առաջնութիւն պիտի գրաւէ ամէն խնդիրներու վրայ, կը միտի անգլիքան կղերին յանձնելու դպրոցներու մէկ կիսուն կառավարութիւնը, և միանգամայն իրաւունք կուտայ նոյն կղերին՝ միջամտելու քաղաքապետութենէն կախում ունեցող դպրոցներուն ալ, կրօնական կրթութիւն տալու համար այդ դպրոցներու աշակերտներուն։

Դիւրին է գուշակել թէ ազատականները առաւել պիտի հակառակին պահպանողականներու այս ծրագրին։ Խնդիրը այն է որ եթէ իրենք մինակ մնան, անկարող պիտի ըլլան օրինագծին քուէարկումը արգիլելու։ Բայց անոնք կը քաջալերուին սա պարագայէն որ միութենական ազատականներուն մեծ մասն ալ հակառակ կ'երեւան այս կրթական օրինագծին, և համարձակօրէն կը յայտարարեն թէ կառավարութեան դէմ քուէ պիտի տան։ Ասիկայ շատ աննպաստ կը նկատուի նախարարութեան համար, որ Երեսփ. վերջին ընտրութեանց յաջորդ օրուան նման 150 քուէի մեծամասնութիւն չունի հիմա։ Նոյն իսկ Պըրմինկէմի մէջ, որ Գ. Չէմպըրլէնի ընտրական շրջանակն է, ընտրողներուն մէջ անհամաձայնութիւն կը տիրէ այդ խնդրոյն մասին։ Միւս կողմէ սակայն կը կարծուի թէ Գ. Չէմպըրլէն ալ անոնցմէ պիտի գտնուի, եթէ վարչապետ Գ. Պալֆուր ձախողութեան մը ենթարկուի այս օրինագծին երեսէն. որովհետև գաղթային նախարարը կը յուսայ թէ նախարարական կամ լաւ եւս նախարարապետական կըշիռ մը ծագած ատեն, պիտի կրնայ առնել նպաստաւոր պայմաններու մէջ վարչապետութեան աթոռը բարձրանալ, ինչ որ չէր կրցած ըլլալ Լորտ Սալիզպըրիի հրաժարման պահուն, պարագաները իրեն աննպաստ ըլլալուն պատճառաւ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՐ ԳԱՂԹԱՎԱՅՐԵՐԸ.— Կը պատմուի թէ Գանատայի վարչապետ Սըր Ուիլֆրիտ Լօրիէ Բարէզ գտնուած միջոցին պատմեր է թէ Լոնտոնի մէջ գաղթականութեանց վարչապետներուն գումարումին միջոցին Գ. Չէմպըրլէն պնդած էր որ Գանատա տարեկան 20 միլիոն ֆրանք տայ Անգլիական բանակին համար, և Աւստրալիա՝ 15 միլիոն։ Աւելի շատ Գ. Չէմպըրլէն բաղձանք յայտնած է որ Գանատա և Աւստրալիա իւրաքանչիւրը 20000 հոգինոց մէկմէկ զօրաբանակ պահեն, մասնակցելու համար կայսրութեան պատերազմներուն։ «Լաւ կը հասկնանք, յարեր է Գ. Լօրիէ, թէ մենք չենք կրնար ընդունիլ Անգլիոյ հետ կառավարութեան ապակեդրոնացման պահանջումները, և թէ Անգլիոյ հաւատարիմ հըպատակներ մնալով հանդերձ, չենք կրնար լքանել Գանատայի՝ մեր հայրենիքին շահերը»։

ՊՕԷՐ զօրավարները ընդունելու համար Վիլհէլմ կայսրը պայման դրեր է նաև որ, Պերլինի անգլիական դեսպանին միջոցաւ ունկնդրութիւն խնդրուի, պէտք եղած ձեւակերպութիւններով։

—Վերջին տեղեկութիւններ կ'ըսեն թէ զօրավարներուն ընդունելութեան խնդիրը կարգադրուած չէ դեռ։ Զօրավարները առ այժմ չեն պատասխանած առաջարկուած պայմանին. մինչդեռ Վիլհէլմ կայսրը միայն անգլիական կառավարութեան գիտութեամբ և հաւանութեամբ կրնայ ունկնդրութիւն շնորհել։ Երբ զօրավարները հոկտ. 16ին կամ 17ին Պէրլին հասնին, պիտի դիմաւորուին յատուկ մասնախումբի մը կողմէ, որուն նախագահը, Բոյլսեթաի պահպանողական անդամ մը, բարի գալուստի ուղերձ մը պիտի կարդայ։ Միեւնոյն օրը գումարում մը տեղի պիտի ունենայ Ֆիլարմոնիք Հոլի մէջ, Յաջորդ օրը Համազգեստ Միութիւնը ճաշի պիտի հրաւիրէ Պօէր զօրավարները, և 10000 անգլ. ոսկինոց չէք մը պիտի յանձնէ անոնց, Պօէր նպաստամատոյց Սնտուկէն ի նպաստ։ Ճառեր պիտի խօսուին, և զօրավարներն ալ պատշաճ պատասխաններ պիտի տան։

—Գերմանական սառեկանութեան [illegible] խիստ հրամաններ տրուած են խափանել ամէն քաղաքական ցոյց, Պօէր զօրավարներուն այցելութեան առթիւ։

—Գաւառականն հետեւեալ Թրանսվալի մէջ եղած վնասները ճշդելու համար կարգուած Պօէր յանձնաժողովները 60000000 անգլ. ոսկի կը հաշուեն տուգանուած վնասներու համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ ելմտական նախարար Գ. Վիթէ, որուն դէպի Մանչուրիա ճամբայ ելած ըլլալը գրած էինք, անցեալ ուրբաթ օրը Իրքուցք (Սիպերիա) հասեր է։ Այս ուղեւորութեան առթիւ «Պերլինէր Թակեպլաթ»ի Բեդերսպուրկի թղթակիցը կը գրէ թէ Գ. Վիթէ Զարին յայտնած բաղձանքին վրայ է որ ճամբայ ելած է, որովհետեւ Ամուրի երկրին բնակիչներուն կողմէ չարունակ դժգոհութիւններ կը հասնին, Մանչուրիոյ երկաթուղիին՝ իրենց պատճառած վնասին համար։ Սաւագիւ, ինչպէս կ'ըսուի թէ այդ երկաթուղին մեծապէս կը վնասէ Ամուր գետին նաւարկութեան, համագրաւելով այդ ճամբով զրկուած բոլոր արմտիքները և ուրիշ ապրանքփոխադրութիւնը։ Գ. Վիթէի պաշտօն յանձնուեր է քննել թէ ո՛րքան առողջ են յայտնուած այս դժգոհութիւնները։ Միւս կողմէ կը ծանուցուի թէ Գ. Վիթէ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Ամերիկայի Մ. Նահանգաց դրամական գործոց նախարարին հետ՝ Սան Ֆրանչիսքոյի մէջ, ուր Գ. Վիթէ պիտի երթայ Ճափոնի ճամբով։ Այս տեսակցութեան միջոցին խորհրդակցութեան առարկայ պիտի ըլլան ճարտարագործական և ելմտական խնդիրներ։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԼԱՅԻ նախագահ Գասդրօ և իր զօրքերը նոր պարտութիւն մը կրեր են անցեալ ուրբաթ օր։ Թշնամի զօրավարները՝ Մաթոս և Մէնտօզա, միացեր են Միրանտայի նահանգին մէջ, և իրենց միացեալ զօրքերուն թիւը կը հասնի 6000ի։ Անցեալ չորեքշաբթի, նախագահ Գասդրօ՝ որդին հարկադրուած էր իր 4000 զօրքերով նահանջել Վիլլա տէ Գուրայի մօտ։ Անցեալ կիրակի Գարաքասայի մէջ նոր յարձակում մը պիտի փորձէր, որ յայտնի չէ թէ ո՛րքան յաջողութիւն գտած է։

ԼԷՕՆ ԹՈԼՍԹՈՅ յառաջիկայ չաբաթու Սէնիոյա կը պտտի, կ'ըսէ Պըքարլային չաբաթ օրուան թուով հասած նամակ մը։ Արդէն իրեն ուղղուած նամակներ հասած են Պուքրէշէն։ Կ'ըսուի թէ Ռումանիոյ դրամատէր Թագուհին, Քարմէն Սիլվա, անձամբ պիտի ընդունի մեծ գրագէտը, երկաթուղիի կայարանին մէջ, և թէ իրեն համար վիլլա մը վարձուած է Բրաշովայի հովիտին մէկ նկարագեղ գիւղին մէջ։

„ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ"Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1902

1320	ՕՐ	1902
Ցձկ.	ՍԵՊՏ. 25	ԼՏ.
Ռէճէպ	ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ	Հոկտ.
6	Գտնք. Լտ. Գրիգորիսթայ կաւօրին։	8
ԵԼՍՕՐ 6.20		ԵԼՍՕՐ 6.25

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ե. Ճ. Տէրտէր.— Ստացանք բաժնեգինը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ գումարուեցաւ երէկ Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին, և ատենապետութեամբ Գեր. Փ.խմբ. Տ. Գաբրիէլ Սրբազանի. ներկայ էին Ատանաւեան, Սամուէլեան և Ցահպազեան քահանաները։ Ժողովը զբաղեցաւ հետեւեալներով։— 1. Հիւանդանոցի մէջ պաշտպարելով Վահան քհ. Ժամհարչեան, հակառակ Պատրիարքարանի յորդորանաց, առկախեան յանձնած ըլլալով իբր մէջը վարդապետութիւններուն մէջ, Ժողովը որոշեց գրել Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան և անոր հոգեւոր պաշտօնէութեան՝ զգուշացնել զինքը այդ ընթացքէն, և արգիլել եկեղեցական պաշտամանցներ կատարելէ և Գալըգաը գերեզմանատանց յանձնելէ։—2. Թօփգափուի Թաղ. Խորհուրդը արդէօք Աւետիս Գալյեանի քհ. ձեռնադրուելուն հրաման խնդրած էր։ Ժողովը նկատելով որ Թօփգափուի համար երկու քահանայ չատ է, առ այժմ յետաձգեց տալ անոր ձեռնադրութեան հրամանը։—3. Վանայ առաջ. տեղապահ Տ. Սահակ եպ. և Վարագայ վանաց հոգաբարձութեան դիւանը գրով մը կը ծանուցանէին Գասէքեան միաբանութեան Մանուկի վարդապետ ձեռնադրուիլը։ Ժողովը հարկ համարեց գրել տալ թէ՝ եթէ կրկին այդպիսի ձեռնադրութիւն մը կատարէ առանց կեդրոնի հաւանութեան, պատասխանատուութիւն կը հրաւիրէ իր վրայ քաջ օրէնքի։—4 Եւդոկիոյ առաջնորդ ամբաստանել Խոշաթար և Սահփաննոսի քահանաները՝ կ'առաջարկէին որ յատուկ քննիչ մը Եւդոկիա երթայ։ Ժողովը իր նախորդ որոշումը հաստատեց և հրամայեց որ անպատճառ Ատանա երթան, հակառակ պարագային իրենց նկատմամբ հարկ եղածը պիտի տնօրինուի։—5. Գնալըէն ուսուցիչ Գ. Ց. Մկրտիչեան, իր յօրինած հայ ձայնագրութեան վաւերացումը կրկին խնդրած էր Ուսումն. Խորհուրդէն, որ Կրօն. Ժողովին քըննութեան ենթարկած էր զայն։ Ժողովը նկատելով որ ասիկէ առաջ երաժշտական յանձնախումբին կողմէ քննուած և մերժուած էր իբրև դասագիրք, որոշեց գրել Ուսումն. Խորհուրդ։—6. Գաթէլմանիէն Շիրազ քհ. գրով մը խնդրած էր հոն գտնուող Եղիշէ քհ.ի հեռացումը, Սակայն Գաթէլմանիի Թաղ. Խորհուրդը Պոլիս գտնուող երկու անդամները Ս. Պատրիարքին հետ անձամբ տեսակցած և յայտնած ըլլալով թէ Եղիշէ քհ. քիչ ժամանակի մէջ ժողովուրդին համակրանքը չահած է, Ժողովը որոշեց գրել Շիրազ քհ.ի թէ քանի որ ժողովուրդը դժգոհ է իրմէ, և քանի որ ճամբու ծախքը կը վճարեն, հարկ է վերադառնալ իր տեղը՝ Թիրէպօլի, ինչպէս Տրապիզոնի առաջնորդն ալ արդէն ուզած էր զինքը։—7. Սամաթիոյ Ղեւոնդ քհ. ընդարձակ գրով մը իրեն դէմ եղած զանազան զրպարտութեանց անհիմն ըլլալը կը յայտարարէր։ Ժողովը իր գոհունակութիւնը յայտնեց այդ ուղիղ բացատրութեանց համար, քանի որ արդէն նոյն բարի վկայութիւնը կուտայ նաև Աչօտի Գաւրգեն քահանան։ 8.— Զէյթունէն Տ. Կարապետ եպիսկոպոս անդ. վանքին համար յատուկ Խնամակալութիւն մը կազմած ըլլալը յայտնելով կը խնդրէր նաև ուսեալ վարդապետ մը առաքուիլ։ Ժողովը եղած կարգադրութիւնը գոհունակութեամբ ընդունեց, իսկ վարդապետի մասին որոշեց յանձնարարել հոգալ Սըսոյ վանքին։ 9.— Կիւրինի Եզնու քահանայի տակէ առաջ եղած գանգատներուն համար Սեբաստիոյ Առաջնորդ Տ. Պետրոս արքեպիսկ.է բացատրութիւն ուզուած էր։ Ժողովը նկատելով որ գանգատները կը կրկնուին, որոնց հետապնդու յանձնարարել Գէորգ Արքպ.ի Մանճելէի այցելելուն առթիւ, երթալ Կիւրին և տեղւոյն վրայ քննել խնդիրը և տեղեկագրել։ 10.— Սղերդի Առաջնորդ Փառէն Վ.՝ Ս. Կանոնոսի վանքին հսկելու համար կարող վարդապետ մը ուզած էր։ Ժողովը որոշեց պատասխանել թէ առ այժմ առաքելի վարդապետ չկայ այդ պաշտօնին։ 11.—Վանայ Առաջն. տեղապահ Սահակ եպիսկ. առաջարկած էր Ցարութիւն տերկուտացին վարդապետ ձեռնադրուիլը։ Ժողովը մերժեց։ 12.—Գողատափ Պատր. Փոխանորդ Անդրէաս Գաբրիէլ Վ. հարցուցած ըլլալով թէ՝ եկեղեցականաց Թաղած ժառանգութիւնք որո՞ւ կը պատկանի, վանքի՞ն, թէ անձին, Ժողովը նկատելով որ Ատան Ժողովոյ օրակարգին մէջ է այդ խնդիրը Պատրիարքարանի առաջարկութեամբ, որոշեց կցել այդ գիրն ալ օրակարգի նոյն խնդրոյն՝ ներկայացնելու համար Ատան Ժողովոյ։ 13.—Ուսանաւգի Արիստակէս քահանայ Փէշալեան Ժողով.ի ներկայացուցած ըլլալով, իբր «Դասաստութիւն քրիստոնէական կրօնի» անուն երկասիրութիւնը. որոշեց յանձնել անոր քննութիւնը Օրթագիւղի առաջնորդ Սահակ քհ.ի. Տ. Սարգսեանի։—Ժողովը առանցմէ զատ զբաղեցաւ նաև կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ օրերը կը մօտենան. յառաջիկայ կիրակի պիտի կատարուի ընտրողական ժողովոյ առաջին նիստը, և ինչպէս կ'երեւայ տարբեր հրատարակուած նամակին մէջ՝ պատգամաւորներէ շատերը անձամբ ներկայ պիտի գտնուին ընտրութեան, ինչպէս կը պահանջէ օրինաւորութիւնը։ Սկիզբէն ի վեր այս էր պահանջուածը. Այս անգամ թեմականներու ցոյց տուած յօժարութիւնը այն համոզումը կուտայ մեզի թէ Կիլիկիոյ ժողովուրդը իր եկեղ. գործերուն կարեւորութիւնը սկսած է զգալ։ Կաթողիկոսական տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկ. նամակ մը ուղղելով Տ. Մաղաքիա եպիսկ.ի, գրեր է թէ Սսոյ վանքին միաբան պատգամաւորները նշանակելու, անոնց քանակն ու որակը որոշելու իրաւունքը իրեն կը պատկանի, թէ փոխանակ չորսի հինգ պէտք է ըլլայ անոնց թիւը ևն.։ Տ. Մաղաքիա եպիսկ. պատասխաներ է թէ ինք Պատրիարքական հրահանգը կէտ առ կէտ կը գործադրէ, և թէ Սիսի Վիճակներուն մէջ գտնուող բոլոր եկեղեցականները և եկեղեցականները որդէն իբրև Սիսի միաբան քուէ կուտան։ Տ. Կիրակոս Սրբազան առարկեր է նաև թէ եկեղեցական պատգամաւորաց թիւը պակաս է, սակայն պատուիրակ Սրբազանը այս մասին ալ գրեր է։ Այս դիտողութիւնը մենք ալ ըրած էինք անցեալ օր այս սիւնակներուն մէջ։ Նախընթաց օր պիտի կատարուէր Ատանայի աշխարհական պատգամաւորներու ընտրութիւնը. արդէն Ատանայի եկեղեցականներ ամենք ալ ուրիշ Վիճակներու ալ պատգամաւոր ընտրուած են։

ՏՓՂԻՍԻ մէջ անցեալները վախճաներ է աշխարհակարգ երկաթի վաճառական Գ. Գէորգ Ցակոբեան՝ 50 տարեկան հասակի մէջ։ Հանգուցեալը 110 հազար ռուբլի աւելի հարստութիւն մը թողեր, որուն 100ին 15ը կնոջ 100ին 10 Արեւմտեան Հայոց աղքատներուն, պանդուխտներուն, և Ամսորի 100ին 75էն կարեւոր բաժիններ հաներ է Տփղիսի դպրանոցին և ուրիշ կրթական և բարեգործական հաստատութիւններուն։ Այս բարեսէր և բարերար անձնաւորութեան յուղարկաւորութեան հանդիսին և պատարագին ներկայ գտնուեր է Ս. Կաթողիկոսը, որ այս միջոցին Տփղիս կը գտնուի։

ՄԱՆՕԹ բարեսէր Իտալեան ժամահարեան, անցեալներ գիշեր մը Շալի իր տանը վերադարձած ատեն, մէկ քանի հոգի կը յարձակին վրան, և առանցմէ ամէնք իր սպասաւորը և մէկ քանին ալ զինքը բանելով առքը կը հանեն, յայտնելով որ եթէ դիմադրութիւն ընէ պիտի սպաննեն։ Սարին գըլուխը պարապ տան մը կը տանին և բոլոր ունեցածը, մատանին, ժամացոյցը և 600 բուլլիէն աւելի դրամը առնելով 30 հազար բուլլիինոց ալ մուրհակ մը ստորագրել կուտան, պատուիրելով որ հետեւեալ առաւօտուն նոյն գումարը Գ. Ժամհարեան անձամբ տանի որոշեալ տեղ մը։ Գիչերը Գ. Ժամհարեան տուն դառնալով առաւօտուն կ'իմացնէ գաւառապետին, որ անմիջապէս ոստիկան մը հագցնելով Գ. Ժամհարեանի զգեստը, կը ղրկէ որոշեալ տեղը։ Այս պաշտօնեան կը դիմաւորեն երկու հոգի որոնք վանուած ոճիրներու համալսարանականներ են երեւեր։ Առանց ձերբակալուելով բանտ կ'առաջնորդուին։

ԿԱՐԳ ՄԸ մը ծնողքներ և կամ պաշտպաններ ուզելով իրենց աղջիկ զաւակը և կամ պաշտպանեալը Խասգիւղի Գայիֆաւեան որբանոցը դնել, ամանք ձրի և ամանք ալ չնչին ամսավճարներով, դիմումներ կ'ընեն Պատրիարքարան։ Որբանոցի խնամակալութիւնը նկատելով որ որբանոցին մէջ միայն անտէրունչ որբուհիները կրնան ընդունուիլ, առայժմ յառաձգեց ներկայացուածներու ընդունելութիւնը։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ Առաջնորդական Թեմական Գոնեա՝ չաւդելով Էնկիւրիի առաջնորդին պաշտօնական հրաւէրներուն և գրութիւններուն պատասխանել առարկելով որ առանձին կը կառավարուի, Էնկիւրիի առաջնորդարանը այս մասին Պատրիարքարանէն հրահանգ խնդրած է։

ՅԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ դիւանի տեսուչ Կարապետ էֆ. Խտշատուրեան, երէկ ելմտից տեսչին մէկ ընթացքին զայրանալով, հրաժարական տուեր է Ս. Պատրիարքին և մեկներ է։ Ն. Սրբազանութիւնը Պատրիարքարանի քարտուղարներէն մէկը ղրկեց երէկ իրեն, կըրկնելով որ վերադառնէ իր պաշտօնը։ Ելմտից տեսչին այս ընթացքը դժգոհութիւն պատճառած է Պատրիարքարանի բոլոր պաշտօնէութեան, որոնք Կարապետ էֆ.ի գործերու կանոնաւորութեան և օրինաւորութեան մասին ունեցած նախանձախնդրութեան մօտէն գիտակ են։

ԽԱՍՔԵՕՅ.— Ազն. Տիկին Երանուհի Բարթող պէյ իր ծանօթ մարդասիրութեամբը բարեհաճած է յանուն Որբանոցին պատապարելոց հինգ օսմ. ոսկի նուիրել։ Ազն. Տիկնոջ այս կարեւոր նպաստը մխիթարութեամբ համակած է հասարակութեանս գթութեան արժանի որբերը, որոնց անունով կուգամ որոտանդին չնորհակալութիւններ յայտնել հրապարակաւ յիշեալ բարեսէր Տիկնոջ։

Տեսուչ՝

ՔՐԻՍՏԻՆԷ ՄՐԳ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Մեր Ատանայի Թղթակիցէն)

Կաթողիկոսական ընտրութեան պատուիրակ Տ. Մաղաքիա Եպսկ. Կեսարիայէն՝ Օգոս. 16 Թուակիր չրջաբերական գրութեամբ հրաւիրած էր պատգամաւորները Սեպտ. 29ին ներկայ գտնուիլ Ատանա, կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցելու համար։

Կաթող. տեղապահ Բէքմէզեան սրբազան, յիշեալ չրջաբերական նամակին ի պատասխան գրած ըլլալով թէ իր ծանօթ ծերութեան ու տկարութեան պատճառաւ, դժբաղդաբար չպիտի կըրնայ գալ Ատանա՝ ընտրութեան մասնակցելու, Տ. Մաղաքիա եպս. մտածեր [illegible]

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (134)

ՔԱՄԻՅԼ ԲԷՌ

ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ԿԻՆԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Զ.

«ԱԼՍԻՕՆ» ԶԲՕՍԱՆԱՒԸ

Երբ արեւամուտի առաջին մութ գոյները երեւցան երկինքին վրայ՝ արեւելքի կողմը, և արեւմուտքի կողմը երկնակամարը գունագեղեցնելու սկսաւ երանգներով, Իզապէլ բաղձանք յայտնեց որ իրիկուան ճաշէ համար Նոռմընտիա փոխէ։ Աղէլ փափաքեցաւ որ զինքը մինչև առաջնորդէ այն սիրուն սենեակը, ուր դրուած էին մանկամարդ կնոջ գոյքերը։

—Սենեկապանուհին կանչեմ, ըսաւ։

Բայց մատը ելեկտրական զանգակին կոճակին վրայ դնելու պահուն Իզապէլ կեցուց զայն։

—Ո՛չ, չեմ ուզեր որ օտարական մը գտնուի քովս, ըսաւ. քոյրս կ'օգնէ ինծի։

—Բայց ինչո՞ւ ձեր սենեկապանուհին միասին չբերիք, ըսաւ Աղէլ վհատութեամբ։

—Կը հաւատամ ձեզ որ ես շատ դիւրաւ կրնամ ալ իմ Թաւալեթս միայն թէ Ֆերմէնը ինծի ղրկէք որ մեր բաները քակէ և ուրիշ մէկ քանի հրամաններ ալ տամ իրեն։

Հինգ վայրկեան վերջը Լորիյոն և Մօպէրթէն կը խօսակցէին ցած և փութկոտ ձայնով։

—Կասկած արթնցուցած ենք, սկըսաւ Մօպէրթէն, Գ. Մէրան գուշակեց թէ ես կին չեմ։

Լորիյոն չարժուեցաւ մը ըրաւ.

—Մաքի ըրէ, ըսաւ, ես ալ նոր բաժակներ ունիմ։ Մինչ դուք վարը կը շողոքորթուէիք, ես իմ ժամանակս պարապ չանցուցի. պառակը զբօսանաւին շարժ կողմը, և պարանին տեսնելը գտնելով խուզարկեցի...

—Որո՞ւ, հարցուց Մօպէրթէն ընդմիջելով։

—Անոր, որ ինքզինքը Ֆրանսիս ալ Մէրան անուանելով ճանչցուցած էր և որ իրապէս Վոլանթէն Միւզօ կը կոչուի, և ոստիկան մըն է պարզապէս։

Մօպէրթէն աւելի վեր ցատկեց, և դժուարաւ կրցաւ զսպել սարսափի աղաղակ մը։

—Ոստիկա՜ն...

Լորիյոն անմիջապէս պատասխանեց իր խօսակիցը։

—Մի վախնար, ըսաւ, մեզի համար չէ եկած հոս, և ապահովաբար մեր մասին ոչ մէկ կասկած չունի. սակայն չէ-... ասիկայ ըսելով բնաւ գործս չէ դար այդ արհեստէն եղող մը ընկերակցութեանց մէջ գտնուիլ չարունակ։

—Մօպէրթէն իր յիշատակներուն մէջ ամփոփուիլ ջանալով.

—Երբեք չեմ յիշեր իրեն հանդիպած ըլլալս, ըսաւ։

Լորիյոն գլուխը օրօրելով պատասխանեց.

—Կը հաւատամ ձեր խօսքին... Բարեբախտաբար դատավարութեան մէջ գործող չարաճճի մըն է։ Կ'երեւայ թէ ինքն է որ հորթագողը՝ Մարքիզուհիի մը՝ կողմէ փակուած աղջիկ մը երեւան հանեց, և ծնունդ տուաւ այնքան աղմկալից դատի մը։ Հիմայ ալ այս կողմերը կը գտնուի, ժամանակին սպառելու համար օտարներուն մը, որուն երթեւեկին ու ընթացքին հսկելու պաշտօն առած ըլլալ կը թուի իշխանութեանց կողմէ։ Բայց ապաւինիլ հետ բարեկամութիւն հաստատած է, նախ ամէն կասկած անհետացնելու, և յետոյ իր գրպանի դրամը փրկելու համար անկէ։

Մօպէրթէն՝ մտածկոտ երեւոյթով մը՝ հարցուց.

—Ինչպէս կրցար երեւան հանել այս ամէնը։

Այն ատեն Լորիյոն գրպանէն հանեց այն պզտիկ բարակ կնիք զոր Ֆրանսացի գողերու արկղերէն լեզուաւ ռսխակ կը կոչուի, և որ մեր լեզուաւ ազատակ (Բոգլուն [illegible]) թարգմանուած է։

—Թաւալեց փականքին մէջ խօթել ասի, և անգաղտանապահ անխորկ մը նետեցի իր չափ մը Թղթերուն մէջ, որոնք ապահովաբար օտարականներուն համար գրուած չէին, և ոչ իսկ այդ սիրելի պարոնին բարեկամներուն համար...

—Եւ կ'ըսես թէ անիկայ ա և է կասկած չունի՞ մեր մասին։

—Ապահով եմ այդ մասին, պնդեց Լորիյոն. հոս գալէ առաջ Վիեննա կը գտնուէր, և բնաւ ուշադրութիւն ըրած չէ Սէն-Լուվանի խնդրոյն։ Աւելի շատ անիկայ այնպիսի երեւոյթ մը ունի, ուրկէ կը հասկցուի թէ չի գիտեր մեզի նման հասարակ չարագործներով զբաղիլ։ Գոնէ այնպիսի ռամիկներու կ'ուզէ հետապնդել, որոնք Պարօն տիտղոսը ունենալու են։

—Ինչ որ ալ ըլլայ, յարեց Մօպէրթէն, աւելի մեծապէս փափուխուելէ իմ ծրագիրներս. անհնարին բան մըն է գործել այս մարդուն առջև, որպէս թէ սովորական մէկուն հետ ըլլար գործը։ Իր ամենահասութիւնը չատ չուտով պիտի արթննայ հոն ուր ուրիշներ ոչինչ պիտի տեսնեն։

—Որոշեմ տար, ըսաւ Լորիյոն, և չուտով, որովհետև գիտես թէ մեր այս խորհրդակցութիւնը երկարելով կասկած պիտի արթնցնենք։

Ու Լորիյոն ծածկեցաւ չիչուեց մը յարեց.

—Ձեր պարկը և առաջին ապրիկան համբոյրը պիտի գրպանիս, օրերդ Իզապէլ։

(Շարունակելի)

գրութեամբ մը (26 Օգոս.) կրկին հրաւիրեց անզգամ Սրբազանը՝ աւելցնելով թէ մեծապէս կը փափաքի զինք՝ եթէ ո՛չ աջակից ու գործակից, գոնէ բարեկամ ունենալ իրեն՝ իրեն հաւատարիմ ուսանողութեան Սամ Ս. Աթոռոյն: Վեհմ. կաթողիկոսն ալ, պաշտօնական արքունիքին նոյն խնդրոյն առթիւ ըրած մէկ այցելութեան պահուն (12 Սեպտ.), միեւնոյն գաղափարը կատարելով, ըսած է թէ հարկ անհրաժեշտ կը նկատէ Տեղապահ սրբազանին ներկայութիւնը, ու յանձնարարած է յանձնոյն դէպի բերել զայն Ն. Սրբազնութիւնը: Ուստի Տ. Մաղաքիա եպս. դարձեալ նամակ գրելով (17 Սեպտ.) առ Բեգլէրեան սրբազան՝ իր ներկայութեան անհրաժեշտութեան վրայ ծանրացաւ, ու խնդրեց թէ Ն. Սրբազնութիւնը բերելու համար վարձած կառքը մէկ երկու օրէն ճամբայ կ'ելլէ դէպի Սիս: Արդէն Կիլիկեա եպս. իրեն ծերունին Սիմէոն՝ անհամբերութեամբ կը սպասէ մարմնոյ աչօք զի՛թ միանգամ տեսնելու, և հոգւոյն ալլզգութեանց Տանն Կիլիկիոյ արժանաւորը Հայրապետը. Ուստի ապաքէն Ն. Սրբազնութիւնը՝ ամենայն անձնուիրութեամբ վերջին ճիգ մըն ալ պէտք ընէ իրմէ խոյս տալու Փիլիկեցական ամբողջ հաւաքելու՝ անգամ մըն ալ Աստուածոյ կարգադրելու համար:

Վիճակաց պատգամաւորներուն առաջնորդները տակաւ առ տակաւ կը հասնին, և ինչ որ նշանակելի է, պատգամաւորները՝ քիչ բացառութեամբ՝ անձամբ ներկայ պիտի գտնուին, աւելի հանդիսաւոր և օրինաւոր ընելու համար ժողովը:

⁂ Տ. Մաղաքիա եպս. Սեպտ. 15ի առաւօտ, Խաչվերացի տօնին առթիւ պատարագ մատոյց Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն մէջ, ի ներկայութեան երկու եկեղեցիներու երկսեռ խուռն բազմութեան, ու խմատուելից քարոզ մը խօսելով՝ օրուան տօնին բարձր նշանակութիւնը ի վեր հանելով: Ն. Սրբազնութիւնը յարեց թէ Խաչ ու Խաչեցեալ անբաժան են իրարմէ: Հետեւաբար չէք Խաչ առանց Խաչեցեալի և Խաչեցեալ առանց Խաչի, որ պարտի լինել Քրիստոնէէն փառաց ու պարծանաց միակ նշանը, և թէ, յարեց սրբազան քարոզիչը, Հայ. Եկեղեցին, իրաւամբ այդպէս հանդիսաւոր ու ժեծաշուք տօնախմբութիւններով կը կատարէ Խաչի տօները: Սրբազան քարոզիչը, մեծաւ ոգեւորութեամբ հայերէնով մը խօսեցաւ այն քարոզ՝ պէտք դարպասողաց ... աստուածային Թարգմանաց աւելի հասկնալի և օգտակար լինելու համար ժողովրդեան:

Նոյն երեկոյ Մաղաքիա եպս. չըլլապաշտօն երկու եկեղեցեաց քահանայական դասէն, նախագահեց նաեւ Խաչվերացի հանդիսաւոր տարաբաշխութեան, որ մեծ չքով կատարուեցաւ՝ երկրեցւոյ յարակից Արամեան ազգային վարժարանի ընդարձակ բակին մէջ: Ներկաներն այն չքեղ արարողութեանց լսաղներուն առնուեցաւ՝ լսանդկարէ Հայկ էֆ. Օտեանի կողմէ:

Ատանա ...

ԿԱՐԵՒՈՐ ՇՐՋԱԲԵՐԱԳԻՐ
ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Հոգաբարձութիւնս առբուս յանձնոյ 8 թուակիր շրջաբերական գրով մը մեծամասնորէն պարզելով Հիւանդանոցիս ամէն դատակարգի պատասպարելոց խնամելով վիճակը և թուելով այդ վիճակի չարունակութենէն յառաջ գալիք բազմադիմի դժուարութիւնները, թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ՛ գաւառաց պաշտօնական մարմնոց ուշադրութիւնը հրաւիրած էր առ այն, և խնդրած էր որ նկատի առնելով անզուսպ բացարձակ չզգայութիւնը՝ բացի վկայական խելագարներէ ու հիւանդներէ՝ զորս ամենայն քնարանոցք պարտին յանձնարարել, ուրիշ ո՛չ զոք ներկայացնել

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ» Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 188

ՇԱՌԼ ՔԻՆԷԼ
ՄԵՂԱՆՉՈՂ ԿՈՅՍԸ
ԺԷ
ԲՈՆԱԲԱՐՈՒՄ

Հանրիէթի բանաբարումը.— Օքնուբեան հայր.— Աղտուոր մը.— Խնամակալութեան կը ելէ.— Պաշտօնէութեան կը յայտնուի:

—Հանրիէ՛թ, Հանրիէ՛թ…

—Կը կրկնեմ, պարոն, դուրս եկէ՛ք…

Բայց Թշուառականը բրտօրէն Օր. տը Սորդվիլը գրկելով, սենեակին խորը քանուղ անկողնին վրայ տարաւ զայն: Բելիսօն, լուռ ու անկարող, այս տեսարանը կը դիտէր:

Կոյսութիւնը գաղտնած էր և կը

կամ ընդունելութեան առաջարկութիւն ընել ո՛չ որբանոցի աշակերտութեան և ո՛չ ծերանոցի մէջ պատսպարութեան, մինչեւ այն աստեն՝ յորում վերագրեալ հաստատութիւնք ի վիճակի լինէին նորեկներու ընդունելութեան:

Նոյն շրջաբերագրի հրատարակութենէն յետոյ կը յուսար Հոգաբարձութիւնս որ իր յայտնած կարեւոր պատճառները լրջօրէն նկատողութեան առնելով ժամանակ մը պիտի դադրէին նոյնօրինակ դիմումներ, սակայն դըժբաղդաբար գրեթէ ամէն օր Թաղային բաղմաթիւ յանձնարարութիւնք կը անգան նոյն խեղճ առաջաւոնէ աւելի, չառ անգամ տնպիտաններու համար՝ զորս դիւրաւ կարելի էր տեղական միջոցներով հոգալ:

Ուստի Հոգաբարձութիւնս կրկնելով իր նախորդ գրութիւնը, կը փութայ միանգամ ընդ միշտ ծանուցանել համայն Թաղ. Խորհրդոց և գաւառներու պաշտօնական մարմնոց որպէս զի դադրեցնեն նմանօրինակ առաջարկութիւններ, որոնց ընդունելութիւնը անկարելի պիտի լինի առ այժմ այն պատճառներով՝ որ արդէն ծանուցուած են և հաստատուած: (Կ'ՆԷ)

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

«Իւնիօն» ապահովագրական ընկերութեան տեսչութեան Արմենակ էֆ. Միսաքեանի նշանախօսութիւնը ընդ Օր. Արուսեակ Ասլանեանի տեղի ունեցաւ կիրակի օրը Բերա, Ասլանեանց բնակարանը, ուր համախմբուած էին երկու կողմի ազգականները ու բարեկամները, որոնց խնդակցութեան և չընորհաւորութեանց կը կցենք մերիններն ալ, այն միութեան համար որ երջանիկ ապագայի մը ամէն յոյս կը ներշնչէ այժմէն:

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

7 Հոկտեմբեր 1902

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	100.15
Րէժի	(Tab. Turcs)	360
Գոնսոլիտ	(R. Turque D.)	28.35
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	122.—
Պանք ՕԹՕ.	(Banque Ott.)	580.
Թրանսվալ	(Transvaal.)	148.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ
(Այս առաւօտ)

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Տէֆթէրխանէի ժողովին անդամ և Ա. քարտուղար Խալէբ պէյին:

Գ. Օսմանիէն՝ նոյն ժողովի դիւանին տնօրէն Ալի պէյի, և Դ. Օսմանիէ դիր-տնօրէն Իպրահիմ պէյի:

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԸ բարեհաճեցաւ «Կէորկի Բագիէտանօսէձ»ի չոգենաւին նաւերել,ի յէշատակ անոր մայրաքաղաքիս նաւահանգիստը մնալուն, արծաթէ գեղեցիկ Թղթարակալ մը, որուն վրայ չքեղ ժամացոյց մը կը գտնուի:

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ընդհ. տնօրէն Սըր Համիլդըն Լանկ, որուն հրաժարիլը առաջ ծանուցուած էր որդէն, մայրաքաղաքէս կը մեկնի իր տեղերն հետ: Այս առթիւ Սըր Համիլդըն Լանկ ի մօտոյ պարահանդէս մը պիտի տայ Նէնիչկիւղի բնակարանին մէջ, հրաժեշտ առնելու համար իր բազմաթիւ բարեկամներէն: Սըր Համիլդըն Լանկ կը մեկնի հոկտ. 13ին:

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ Պատրիարք Տ. Էմմանուէլեան Սրբազան աջէլ օր տեսակցեցաւ Կրօնից Տեսուչ Ջէվդէթ պէյի հետ:

դադր այս անծանօթ մարդուն անհալի նպատակը:

Աչքերը արհաւիրքի արտայայտութիւն մը կը առնային:

Անհասկնալի ձայներ կ'ելլէին բերնէն:

Հանրիէթ քաջութեամբ այս մարդուն վայրագութեանց կը դիմադրէր: Անոր երեսը կ'ապտակէր և կը ջանար պօռալ, սակայն ի զուր, որովհետեւ ուժով ձեռք մը բերանը գոցած էր:

Դիւաստի աղջիկը տակաւ իր ակռաները կը գգուէր:

Գալիբրու սկսած էր խեղճ աղջկան ոգեկանները պատառել, երբ յանկարծ դուռը բացուեցաւ:

Եւ տակաւին Թշուառականը ետին չէր դարձած, երբ զօրաւոր բռունցք մը՝ վիզէն բռնեց և հակառակ անոր ըրած ճիգերուն զայն գետին նետեց:

Ու մինչ Հանրիէթ իր կրած յուզումէն չափազանց գգուած, խոր հառաչ մը արձակելով կը մարէր, կատաղի

ՇԻՇԼԻԷՆ մինչեւ Պէօյիւքտէրէ երկարող ճամբան, Կայս. Իրատէով պիտի նորոգուի:

ԱՅ-ՍՏԵՖԱՆՈՍԻ մէջ նամակատուն մը պիտի հաստատուի:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Շաքար. — Անցեալ օր հասաւ 4200 պարկ՝ հրապարակի վրայ վաճառումները եղան 65 զ.ի, Ելրոպական հրապարակներու վրայ կ'ըսուի թէ այս տարի չաքարի արտադրութիւնը՝ անցեալ տարուընէն ⅓ նուազ պիտի ըլլայ:

Ցորեն.— Երէկ հասաւ 24 վակոն Անատոլուէն և 5 վակոն Ռումէլիէն:

Ալիւր.—Երէկ առաւօտ հասաւ 1500 պարկ Վառնայէն:

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ.— Անցեալ չաբթու մայրաքաղաքիս մէջ մեռնողներուն թիւն է 179, որոնց 1ը կեղծմոլչկէ, 1ը կարմրախտէ, 1ը հարսանիթէ, 6ը ժանտախտէ:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ.—Հոկտ. 3 (Ն. Տ.)Թուով կը գրեն. «Երէկ իրիկուն Տքթ. Թէմէլիս կանչուեցաւ 18 տարու հիւանդի մը քով, որ կը բնակէր Քիւրքիւլար-ալթը խանի մէջ: Տքթ. Թէմէլիս այս հիւանդին վրայ ժանտախտի կասկածելի նշաններ նշմարելով, անմիջապէս լուր տուաւ առողջապահական քննիչ Պ. Միձձիի որ փութով հիւանդին քովը գնաց: Պ. Միձձի՝ Տոքթ. Թէմէլիսին հետ համախորհուրդ գտնուելով, անմիջապէս հրամայեց որ յէչեալ խանը մեկուսացուի և խանի դրան առջեւ պահապաններ դրուեցան: Առաւօտ, Տքթ. Միձձի խնդիրը հաղորդեց Քէամիլ փաշայի և քիչ ետքը կուսակալութեան առողջապահական յանձնաժողովը գումարուելով, որոշուեցաւ որ յիչեալ խանը մեկուսացուած մնայ, գոցուի Սթրաթիկօսի ճաշարանը ուր կ'աշխատէր հիւանդը իբր սպասաւոր, և հոն աշխատող բոլոր անձերը մեկուսացուին: Հրաման տրուեցաւ նոյնպէս Թաղապետական չըջանակէն, որպէս զի հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնուին: Տքթ. Միձձի խնդիրը նոյնպէս հաղորդեց Առողջապահական Բարձր. Խորհուրդին:»

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ծանօթ գրագէտ Պ. Ալեքսանդր Հէբ մայրաքաղաքս եկաւ:

ՀԱՄԻՏԻԷ Մանկանց հիւանդանոցը հրապարակ հանեց խոչոր հատոր մը, որ այդ հաստատութեան բժշկական ու վիճակագրական տարեգրութիւնը կը պարունակէ: Այս չահեկան գործը հրատարակուած է Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին օրը: Ինչպէս այս երկէն ալ կը տեսնուի, նոյն հիւանդանոցը իր տեսակին մէջ առաջնակարգ հաստատութիւն մըն է բան մը զոր վկայած են օրդէն մայրաքաղաքս այցելող բաղմաթիւ օտար նշանաւոր բըժիշկներ անգամ:

ԳԱՐԱՏԱՂԻ Նէգուս իշխանին ծընընդեան տարեդարձը ըլլալով, այսօր Վեհ. Սուլթանին կողմէ յատուկ պաշտօնատարներ Գարատաղի դեսպանատունը երթալով, չնորհաւորութիւններ պիտի յայտնեն դեսպան Պ. Պաքիչի:

ՇԷՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ.—Անցեալ չաբաթ օր Պրուսայի չէրամաբուծական վարժարանին մէջ կատարուեցաւ մրցանակաբաշխութիւնը այն 46 չէրամաբոյծներուն, որոնք այս տարի իրենց վկայականները առին: Պրուսայի կուսակալ Թալէլ պէյ ներկայ էր այս հանդէսին: Մրցանակաբաշխութիւններու հրատարակելէն առաջ վարժարանին տնօրէն Թորգոմեան Գէորգ էֆ.՝ արդիւնքին յարմար բանախօսութիւն մը ըրաւ: Մրցանակաբաշխութենէն ետք Թալէլ պէյ ալ խօսեցաւ Թուրքիոյ մէջ չէրամաբուծութեան ըրած յառաջդիմութեան վրայ:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՊՈՐԹՈՒԿԱԼԻ մինչեւ Թէեւ քաղաքական ու առեւտրական յարաբերութիւններ կան, սակայն Բարեկամական դաշնագրութիւնը՝ Բ. Դրան մը պահար:

— Թշուառակա՛ն …:

Պ. տը Գալիբրա կը փորձէր ինքզինքը պաշտպանել:

Բայց, զինք բռնող հուժկու ձեռքը խղդելու աստիճան կը սեղմէր իր վիզը:

—Մի՛ չարժիք, աղա թէ ոչ կը խղդեմ ձեզ. կը կրկնէր ձայնը սպառնալից չեշտով մը:

Այսպէս, անտեսնելու կերպով Հանրիէթի օգնութեան հասնողը քաջ առաւել երիտասարդ մըն էր, որուն աստղերը ճգդրիտ տիպար մը, խարտեաչ երկայն մազերով և Թաւիշէ զգեստով: Այս երիտասարդը նկարիչ էր, Ֆիլիբ Անտուանէն՝ անունով և Բելիսոնի քովի սենեակը կը բնակէր:

Այն օրէն ի վեր որ Հանրիէթ առաջարդ տալէն կ'այցելէր, նկարիչը ազանչացած էր անոր խարտեաչ չքնաղ գեղեցկութեանը:

Եւ ամէն անգամ որ կը լսէր դռան

բան մօտ գնացած չանի, և միւս մէկ մէկ հիւպատոսներ ունի՝ Իզմիրի Երուսաղէմի, Պէրութ, Հալէպի, Ադրիանուպոլսոյ ու Հանուաչի մէջ, և գեր-հիւպատոսներ՝ Իսմայիլիայի, Մանսուրայի, Զակազիկի, Բորդ-Սայիտի, Սիւէզի, Դամիէթի, Սալոնիկ, Մերսինի, Իսկէնտէրունի, Վառնայի, Սալրիական Տրիպոլիսի, Սամսոնի, Լաթաքիէի, Դամասկոսի և Կէլիպոլուի մէջ: Օսմ. Կայսրութիւնն ալ Լիզպոնի մէջ պատուակալ հիւպատոս մը և Սէն-Վինսանի մէջ՝ հիւպատոսի պատուակալ փոխանորդ մը ունի: Բայց, Կայս. կառավարութիւնը յարմար դատեց Լիզպոնի մէջ դեսպանատուն մը հաստատել, և այս մասին երկու տէրութեանց միջեւ բանակցութիւններ ալ կատարուեցան: Բարեկամական դաշնագրութեան մէջ մէկ միլիոնի չափ Իսլամներ կը գտնուին, և այս ժողովուրդը բարոյապէս Իսլամութեան կեդրոնին կապուած է:

ՋԸՂՄՈՒՄ.—«Սապահ» կը գրէ թէ, Իզմիրի նամակատան պաշտօնեաներէն Միտադ էֆ. իր պաշտօնին մէջ զեղծումներ գործած ըլլալով, պաշտօնէն հրաժարեցուցեր է իր մասին դատ բացուեր է:

ԱՐԿԱԾ.— Անցեալ օր, Թարապիայի մէջ պատահ մը Վանքէօյլըր կըռպար զուարթ ձիով պատած միջոցին, Թարապիայի հռացիրառան ցուրիչներէն 75 տարու Ցախօր աղա՝ ձիուն առկ մընացեր և վիրաւորուեր է:

ԴԵՂԵՐԸ.— Գերմանական Խորհուրդը որոչեց առկայծօղ մը պատրաստել՝ դեղագործներու կողմէ ծախուած դեղերուն համար. այս մասին յանձնաժողով մը պիտի կազմուի:

ՀՕԼԼԷՆ ԴԻՍՊԱՆԸ,— Կ'ըսեն յունարէն Թերթերը,— նոյնմեկեր ամառուկեղբը մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի՝ Անդրեոսի երեսփոխանութեան ընտրէլի ներկայանալու համար:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վերատեսչութեան պաշտօնեաները առկէ ետք պիտի քննեն՝ չրկիրներուն «Ելրդ» կոչուած ջուրի աղբերները: Թաղաքապետութեան առողջապահական խորհուրդը որդէնոց Թիթեղէ ամաններով տանիքը ջուր փոխադրելու արգելուեցին:

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ պըտղի նաւարժին մը՝ Սիւնայի և Էբէլլի նաւահանգիստները այցելէ ետք, Քէօսթէնձէ վերադարձաւ: Երէկ այս նաւարժնին գլխաւոր չոգենաւը՝ դէպի Սեվաստոպոլ ճամբայ ելաւ առաւ նաւաստիներուն փոխարինելու համար անոնց անցեալ տարուան այցելութիւնը:

ՄԻՏԻԼԼԻ օղային կողի մենաչնորհին տէր Թէմիթոզլէս Օրֆանիտէս էֆ. պատկանեալ պաշտօնական խնդրագիր մը մատուցանելով, Իզմիր, Դարդընէլի մէջ օղային կող մոցնելու համար 30 տարուան մենաչնորհ խնդրեց: Օրֆանիտէս էֆ. կը առաջնէ փոխանորդներուն մէջ 126 օղային կողի լամբար հաստատել, Թաղապետութեան կողմէ 150 զ. վարձ առնելով, ինչ որ Իզմիրի օղային կողի ընկերութեան վճարուած գինին մէկ երրորդ մասն է: Մասնաւորներու հայթայթուած կողի գինն ալ միւս ընկերութեան գիներէն կէս առ կէս նուազ պիտի ըլլայ: Ասոր փոխարէն պայմաններ՝ կ'ըսէ «Սէրվէթ» ուրիշ բան չենք հասկնար: Խնդրարկուն չի յայտներ այն գաղտնիքը որուն չնորհիւ պիտի կրնայ այսչափ աժան գինով կող արտադրել:

ՔՈՂԷՐԱ.—Աջէլ օր ամբողջ Եգիպտոսի մէջ 162 դէպք և 151 մահ պատահեցաւ քոլէրայէ:

ԴԻՐԱՍԱՆ Հասան էֆ ի Շաւզատ Գալբէ առաջը անցեալ գիշեր գողեր մտնելով, իրենց գտածները առնելով փախած միջոցին, առաջկաններու և գիշերապահներու կողմէ բռնուեցան: Դողերէն մէկը ռովայն յօշոտեցաւ փախչել իր գողցածները հետը առնելով:

ԲՈՆԱԲԱՐՈՒՄՆԵՐ.— Բերա, Էմին Ճամի փողոցը բնակող Իտալացի տակ Ժիուզէբբէի աղջիկը Աթինա՝ ձերբակալել տուաւ իր ազգականներէն կօչկակար Անտոնի, որ զինք բռնաբարած էր:

—Բերայի պատժական ատեանը 3 ամսուան բանտարկութեան և 50 ոսկի տուգանքի դատապարտեց Մարտիրոս անուն անձը, որ Բերա, Հիւսէյին աղա փողոցը բնակող Իզմիրցի Եւգինէ Ցովհաննէսեանի պատիւը բռնաբարած էր, հետը ամուսնանալու խոստումով:

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն հոկտ. 4 թուով թէ հոկտ. 1ի առաւօտ, Հաճի Սթէլէօսի թաղէն մէջ հրդեհ մը ծագելով 3 տուն ամբողջովին և 2 տուն ալ մասամբ այրեր են: Ապահովագրական ընկերութիւնները 750 ոսկիի չափ վնաս մը կրեր են:

—Ցանուած 1էն մինչեւ այսօր ապահովագրական ընկերութեանց Իզմիրի մէջ կրած վնասներն են 40635 ոսկի, մինչ անցեալ տարի այս միջոցին 54652 ոսկի և 1900էն ալ 24111 ոսկի կը հաշուուէին այս վնասները:

—Միտիլլի մէջ Բաբուձանի օճառի խոչոր գործարանին իւղի ամբարանոցները հրոյ ճարակ եղեր են: Վնասները 200 ոսկի կը հաշուուին:

—Իզմիրի արուարձաններէն, Իզմիր-Գասապա երկաթուղիին Քրուսղըման և Մերտէնլիի կայարանները գողեր մտնելով, օրուան հասոյթները գողցեր են:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԲԵԴԵՐՍԲՈՒՐԿ, 6 հոկտ.— Զարը Իտալիա պիտի երթայ Գերման կայսրէն վերջը: Քրանշթատէն նաւ պիտի նստի, և Նաբոլի ու յետոյ Սեւ Լեռը պիտի երթայ:

ԲԱՐԻԶ.— Վաճառականութեան և ճարտարուեստի հանրապետական յանձնաժողովին տուած հացկերոյթին ներկայ էին, նախարարներէն՝ վարչապետ Պ. Քոմպ, Պ. Պ. Վալլէ, Շօմիէ, Ռուվիէ, Թրույօ, Տումերկ և Զօր. Անտրէ, ինչպէս նաեւ 1200ի չափ հրաւիրեալներ: Պ. Հանրի Պարեօն ճառախօսեց, յայտարարելով թէ պէտք է վերջ տալ կղերականներու և ազգայնականներու արարքներուն: Վարչապետ Պ. Քոմպ քաղաքական մեծ ճառ մը արտասանելով պատասխանեց թէ պիտի չարունակէ Պ. Վալտէք Ռուսօյի քաղաքականութիւնը, պիտի չկշռէ իր խոստումները կղերականութեան դէմ, թէ ինքը հաւատարիմ է ընկերական Գաղլիոյ օրէնքը՝ աւանդած ազատութեան մասին, և թէ կը յուսայ վերջ տալ բանուորներու խնդրոյն: Պ. Քոմպ խոստացաւ արտաքին քաղաքականութեան վերաբերեալ բոլոր խնդիրներու լուծումը, և վերջապէս բաղձանք յայտնեց ընդհանուր զինաթափութեան:

ԵԱԼԹԱ.— Զարը եւ Զարուհին իրենց զաւակներով հոս հասան եւ Լիվատիա գացին:

ՇԱՆԿԱՅ.— Նանքինի փոխարքայ Լիու-Քուն-Եի մեռաւ:

ՊՐՈՒՍԷԼ.— Պոէր զօրավարները հոս հասան և խանդավառութեամբ ընդունուեցան: Գաւառանի մը մէջ Զօր. Տէվէթ ի մէջ այլոց ըսաւ թէ՝ «Հաւատարիմ պիտի մնանք մեր նոր հայրենիքին, եթէ հաշտութեան պայմանները ուղիղ կերպով գործադրուին: Անգլիացիները այլեւս մեր թշնամիները չեն:»

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Կ'ըսուի թէ Վենեզուէլլայի 1200 զինուորներ ըմբոստներուն կողմը անցեր են: Նախագահ Քաստրօ դիրքը չատ վտանգաւոր է:

ԲԱՐԻԶ.—Սաւրով մենամարտ մը տեղի ունեցաւ Բէրօէն զօրավարին և «Կօլուա»ի խմբագիր Պ. Կ. Բօլլոնէի միջեւ: Զօր. Բէրօէն բուռկան ծանր,

աւ Գալիբրոյ ցուցնելով զոր մէկու կը բանէր. այս արկածն ալ չէր կրնար ձեզի դպչիլ եւ հիմա բարեկամներս մէկը պիտի ղրկեմ՝ ոստիկանական զօրանը հոս կանչել տալու համար:

—Ձէ՛, պարոն… աւելորդ մի՛ ընէք. մեծ դայթակղութեան մը տեղի տալու պէտք չկայ… և եթէ խնդիրը դատարանին յանձնուի, ավելորդ ինծի համար ի՛նչ անպատուութիւն կ'ըլլայ:

Երիտասարդ նկարիչը՝ Հանրիէթի այս առարկութիւնը իրաւացի գտնելով, հարցուց.

—Հիմա այս Թշուառականը ի՞նչ ընեմ:

—Զգեստք որ երթայ … այսպէս պէտք է ընել՝ իմ պատիւիս համար: Ասկէ ետքը, ես պիտի կրնամ ինքզինքս աւելի աղէկ պաշտպանել:

Նկարիչը՝ քիչ մը ալ ատ ձգեց Պ. տը Գալիբրոյը:

Գառան տը Վէնեօլլի մեղաւկիչը՝

իսկ Պ. Բօլլոնէ թեթեւ կերպով վիրաւորուեցաւ:

ԱԹԷՆՔ.—Երեսփ. նոր ընտրութիւնները պիտի կատարուին Նոյեմ. 27ին, և նոր Երեսփ. ժողովը պիտի գումարուի դեկտ. 10ին:

—Կորնթոսի 50 տրգեւորներ արդէն ցին Ամերիկա գաղթել, ներկայ տագնապին հետեւանօք:

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 7 հոկտ.— Կը հաւաստուի թէ Վիլհէլմ կայսրը՝ Անգլ. Թերթերուն կծու յօդուածներուն վրայ, փոխած է իր առաջին որոշումը, և հաւանաբար իր ներկայութեամբ պիտի ընդունի Պօէր զօրավարները:

ԲԱՐԻԶ.— Սեղանաւորներու խումբ մը գնեց «Լը Մաթէն» և «Լը Ֆրանսէ» Թերթերը Պ. Մէլինի համար, որ պիտի ստանձնէ անոնց տնօրէնութիւնը:

ՀՌՈՄ.—Սեպտ. ամսոյ մէջ, մաքսային հասոյթները 10 միլիոն ֆր. էն աւելի եղան:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	30.19
Երէկուան բարձր գինը	30.20
Երէկուան վար գինը	30.17

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ Ֆր.	116.12½
Երէկուան բարձր գինը	116.37
» վար »	115.75

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ
ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ
(Շարունակութիւն 1099 թիւէն)

Յօդ. ԺԶ.— Գաւառակներու մարդահամարի պաշտօնեայ ու քարտուղար ըլլալ փափաքողը պէտք է 1. Օսմ. հպատակ ըլլայ: 2. Իտատի կամ Րիւչտիէ վարժարաններէն չըջանաւարտ եղած ըլլայ վկայագրով, կամ թէ հանգստեան կոչուելու յատուկ պետական պաշտօններու մէջ գտնուած ըլլայ, կամ թէ երեք տարի չարունակ, մարդահամարի վարչութեանց մէջ իբր անթոշակ պաշտօնեայ աշխատած ըլլայ կանոնաւորապէս և տեղեկացած ըլլայ մարդահամարի գործողութեանց. այս պարագան հաստատող Թուղթ մը պէտք է գտնուի անոր ձեռքը: 3. Քանդակէ տարեկանէն վար և յիսուն տարեկանէն վեր պէտք չէ ըլլայ: 4. Ռէէ տէիբով կամ յանցանքով նզովապարտուած պարտկէտ և աւազակ անձ մը չըլլայ: 5. Թուրքերէն բացատրելու առաւելութեան եւ գրագիտութեան, գեղագրութեան, թուաբանութեան չորս գործողութեանց տեղեակ ըլլայ ըստ բաւականին: Պէտք է քննութիւն մը անցնէ գաւառի Իտարէի ժողովին առջեւ, իր կարողութիւնը հաստատելու համար:

Յօդ. ԺԷ.—Գաւառներու մարդահամարի պաշտօնեայ ըլլալ ուզողն ալ նախորդ յօդուածին մէջ գտնուած հանգամանքները լրացնելով հանդերձ՝ երկրորդական վարժարաններէ չըջանաւարտ եղած պէտք է ըլլայ, կամ գաւառակի մարդահամարի վարչութեանց մէջ երեք տարիէ չափ պէտք է ծառայած ըլլայ և կամ թէ հանգստեան արժանի եղող պետական պաշտօններու մէջ հինգ տարի բարւոք կերպով ծառայած ըլլայ, նաեւ տեղեակ ըլլայ պաշտօնական գրութեանց,Թուաբանութեան եւ մարդահամարի գործողութեանց: Պէտք է քննութիւն անցնէ գաւառի Իտարէի ժողովին առջեւ, իր կարողութիւնը հաստատելու համար:

Յօդ. ԺԸ.— Նահանգներու մարդահամարի տեսչութեանց մէջ պաշտօնավարել փափաքող մը ԺԶ. յօդուածին մէջ գտնուած արտադրութիւնները լրացնելով հանդերձ, բարձրագոյն վարժարաններէն չըջանաւարտ պէտք է ըլլայ զոր օրինի, կամ տէրութեան ծառայութեան մէջ գտնուած ըլլալու է, կամ թէ հինգ տարի գաւառի մարդահամարի վարչութեանց մէջ ծառայած և կամ թէ հանգստեան թոչակի արժանացող պետական պաշտօններու

չափազանց աժգունած՝ դողդղալով առջև ելաւ:

—Վա՜յ, պօռաց անոր երեսն ի վեր Հանրիէթ՝ արհամարհալից չեշտով մը:

—Սրիկա՜յ, չեչտեց նկարիչը:

—Ես ձեզի կը հասկցնեմ, ըսաւ Պ. տը Գալիբրա:

—Ասկէ դուրս ելէք, պատասխանեց երիտասարդը՝ չաչող ապտակ մը իջեցնելով Գալիբրոյի երեսին: Եթէ կ'ուզէք որ ձեզի խորհուրդ մը տամ, ան ալ այս է թէ մէյ մըն ալ ճամբուս վրայ ինծի մի՛ հանդիպիք:

Այս ըսելով երիտասարդը՝ Պ. տը Գալիբրոյը աւելէն դուրս հանեց:

—Օ՛հ, չնորհակա՜լ եմ, չնորհակա՜լ եմ, ըսաւ դեռատի աղջիկը հեծկլտալով… դուք զիս յիմարէ մը ձեռքէն ազատեցիք…

—Կամ անիրաւածի մը ձեռքէն, ընդմիջեց երիտասարդը. այս մարդուն դէմքը՝ զիս վստահեցնելէ չատ հեռի է: (Շարունակելի)

մէջ պէտք է գտնուած ըլլայ։ Նաեւ քաղ․ պաշտօնէի պէտք է ունենալ ըլլալ պաշտօնական գրութեանց, թարգմանութեան, գրագրութեան։ Պէտք է քննութիւն մը անցնէ նահանգին Իտարէի ժողովին առջեւ, որ այս կարգադրութիւնը հաստատելու համար։

Յօդ. ԺԹ.—Գաւառներու մարդահամարի վարչութեանց մէջ տանուելիք պաշտօնեաները պէտք է լրացնեն Յօդ. ԺԶ.ի մէջ դրուած օրինական հանգամանքները, իսկ նահանգի մարդահամարի վարչութեանց մէջ գործածուելիք պաշտօնեաներն ալ ԺԷ. յօդուածին համաձայն պէտք է գործադրեն օրինական հանգամանքները. Գաւառի մարդահամարի վարչութեանց մէջ տանուելիք պաշտօնեաները գաւառի Իտարէի ժողովին առջեւ պէտք է քննութիւն անցնեն. իսկ նահանգներուն ալ նահանգի Իտարէի ժողովին առջեւ։

Յօդ. Ի.— Նախորդ յօդուածներու համաձայն քննութիւնները կատարուելէն յետոյ, ընդունելի դատուողներուն կենսագրութիւնը պէտք է պատրաստել և քննութեանց թուղթերուն հետ տեղեկագրով մը պէտք է ղրկուի Ներքին գործոց Նախարարութեան, հաստատուելու համար։ Այդ տեղեկագիրը պիտի քննուի շաբաթը մէկ անգամ, մարդահամարի ընդհանուր վարչութեան մէջ գումարուելիք յանձնաժողովին մէջ, որուն պիտի նախագահէ ընդհ. տնօրէնը, և որուն մշտական անդամները պիտի ըլլան Կ. Պոլսոյ և նահանգներու մարդահամարի դիւաններուն տաշէն քարտուղարները և հաշուակալութեանց ու Թղթակցութեանց միւմէյիզները։ Արժանի դատուելու պարագային, յիշեալ յանձնաժողովին կողմէ մատուցուած տեղեկագրին վրայ, Ներքին գործոց Նախարարութիւնը պիտի հաստատէ ընտրուած պաշտօնեաները։ Արժանի չդատուելու պարագային զաս օրինի կը տեղեկագրուի պէտք եղած տեղը թէ ընդհանուր վարչութեան տեսակէտով օրինական հանգամանքները լրացնող ուրիշ պաշտօնեայ մը պէտք է ընտրուի և տեղեկագրուի։ Գաւառակներու և գաւառներու, նահանգներու և կեդրոնին ուղղակի իրաւասութեան տակ գտնուող կառավարչութեանց մարդահամարի վարչութեանց մէջ գործածուելիք պաշտօնեաները պատուաւոր երաշխաւորութիւն տալէ զատ՝ գաւառներու մէջ Իտարէի ժողովին և Կ. Պոլսոյ մէջ յիշեալ յանձնաժողովին առջեւ պէտք է երդում ընեն և ապա գործի սկսին։

(Շարունակելի)

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատան, պատրաստ և չափու վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի համ. թիւ 25։

Այս վաճառատան անունը եւ հռչակը Արեւել Մօտիկեան՝ իր ազգականութեան յանձնարարութեան վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով, յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ իր այս ձեռնարկին մէջ։ Հրապարակին վրայ եւ ոչ մէկ վաճառատան մէջ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է եւ պաշտօն ունի հսկել հանդերձներու լաւ պատրաստութեան։ Գիներուն աժանութիւնը զարմացուցիչ մը այն աստիճան միայն կարելի է ըսել, որ երբեք անօրինակ վրայ նշանակուած թիւերը ունին։

Կը խնդրուի ուղղակի կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.— Մեր հագուստը Հաճի Շահին վաճառատնէն առինք։— Ո՞ւր, ո՞վ պիտի ելլէ 63 աստիճան։ Ո՞վ պիտի հոգնի մինչեւ հոն։— Ինչ, չէ՞ք գիտեր, ալ կարգ խօսուի թէ Հաճի Շահին՝ խանին վերնայարկէն վար իջաւ իր յաճախորդներուն դիւրութեան համար, եւ այժմ կը գտնուի Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի համ. թիւ 25 վաճառատունը։ Մարդը աժան հագուստ ծախելու հռչակաւորութենէն քաշուած շտապելու տեղերու նման ասոր և ծանր վարձքերու բեռան տակ մտնել։ Երկու տարի աժան վաճառատուն փնտռեց, փնտռեց, եւ վերջապէս գտաւ.... Հետեւաբար անձնաւորդները թէ՛ գնելու պիտի կրնան ըլլալ եւ թէ միանգամայն աժան գիներով հագուստ պիտի հագնին։ Անշուշտ գիտէք թէ հրապարակին վրայ միայն Հաճի Շահինն է որ ընտիր կտորը, աժան ծախելուն եւ մեծ պատրաստութեան մէջ է որ չունի ընկերներուն մէջ նմանը։ Ջինքը ծանօթ եւ իրեն հաւատարիմները գիտեն որ անհնարին ծախքը այնքան չափաւոր է որ զոհ․․․ կ'ընէ եւ փառք կ'առնէ։

—Ուրեմն երթանք Հաճի Շահինէն առնենք մեր հագուստը եւ մեր բարեկամներուն յանձնարարենք։

Կիրակի օրերը բաց է վաճառատունը։ Մէկ բերը 2 ղր.։—Նոյնագիրները տպ․ քննելէ վերջ։

ՆՇԱՆ Մ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
ԵՒ
ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱԳՄԱՃԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՀԱՎՈՒԶԼԸ ԽԱՆԻ ԿԻՑԸ Թ. 109

Նախաշխարհեան մոմեր եւ կանանց ճիւղեր ընտրեալ



Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանելու թէ՝ մեծ խնամով մոմեր կը պատրաստէ զոյգը մինչեւ 10 օսմանեան ոսկիի աժան գիներով. բաւ է միանգամ այցելել և տեսնել թէ միշտ պատրաստ կը գտնուին առատօրէն շինուած 30-40 զոյգ աւելի մոմեր, նարօձեւ ․․․ներ, քօղեր, կըրլահներ, լեմօնեայ ծաղիկներ, մէթրոներ և ձեռնոցներ, որ կը մրցին ամբողջ Եւրոպայի վրայ գտնուած ներելուկ խանութպաններու հետ, անտավոր աժանութեամբ և ի շնորհս Եւրոպական ապրանքաց աժանութեան։

Նոյնպէս երախաներու համար ՄԸԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ և ԲԷԼԸՐԻՆՆԵՐ առաջնորդ, պատրաստ և մեծ քանակութեամբ Օսմանի վրայ։ Նաեւ հարսերու համար ամէն տեսակ ծանր բեռնեղէններ։

Նաև կ'ազդարարենք պատուարժան տիկիններու և օրիորդներու թէ՝ քաղաքիս առաջնակարգ խանութներէ ի վեր միայն մեր ընտրած գլխարկավաճառութիւնը այս անգամ կատարելագործութեան հասցնելու համար ամէն ջանք և զոհողութիւն ի գործ դրած ենք, շնորհիւ մեր ապրանքներու ճշտութեան և ազնուագոյն մօտաւորներու, որով կը մրցինք Պոլսոյ մէջ միայն մէկ հատիկ ըլլալով, Եւրոպայի ամենաբարձր ․․․ վաճառատուներու հետ։

Կը վաճառուին նաև արդուզարդի վերաբերեալ նիւթեր, առնթէլա, գօրսէլա, ֆիշիւ, ջորէ, կանթ, քրեբ անկլէ, մուսլին տը սուա, թուլ, բօնժէ, թաֆթայ, սիւրա լեզեր, ձեռագործի ապրանքներ, հուսներ, առլեններու համար էթաժէաններ, ծաղկեպսակներ, պսակներ եւլն. եւն.։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ 52—39

ՄՆԾԱԲԱՆ ՆԱԿԻՆ ՓՈՔՐԱԲԱՆԱԿ

ԶԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ
ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ

14 ԹԻՒ ԹԻԹԻՒՆ ԿԷՕՄՐԻԿԻԻ 14 ԹԻՒ

Այս սիկառի թուղթերը, որոնք խառնուած նշանը կը կրեն, իրենց ընտիր առաքինութեանը հետեւանօք մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալով, շատ մը կեղծիքները երեւան ելած են. կեղծարարներուն դէմ օրինական միջոցներ ձեռք առնուած են թէեւ, բայց կը յանձնարարուի յարգոյ յաճախորդներուն ալ, որ մասնաւոր ուշադրութիւն ընեն նոյն թուղթերու տառերին, ինչպէս նաև թիւթիւն Կէօմրիւկի թիւ 14, մեր վաճառատան յատուկ վաճառանիշին. որովհետեւ ծխավաճառները ամենք, աւելի շահ չտեսնելու փափաքով, յաճախորդները կը խաբեն, և մեր ընտիր ու զուտ թուղթին տեղ վար տեսակ և կեղծ թուղթեր քշել կ'աշխատին։ Ամէն պարագայի մէջ կրկին ու կրկին կը յանձնարարուի մասնաւոր ուշադրութիւն ընել խառնի նշանին, և թիւթիւն կէօմրիւկի պզդատային վրայ թիւ 14 մեր վաճառատան վաճառանիշին։ 78—23

ՀՈՂԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ



ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ՍՏԱՑՈՒԱԾՈՑ

ԱՄԻՏՈՒԼՕ-ՔԱՐՓՕՆԻՔ ԲՆԱԿԱՆ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

ՆԱՐԶԱՆ

ՋՈՎԱՑՈՒՑԻՉ ՈՒ ՄԱՐՍԵՑՆՈՂ ՄՔԱՆՋԵԼԻ ՍԵՂԱՆԻ ԸՄՊԵԼԻ

Խիստ օգտակար է հետեւեալ հիւանդութեանց դէմ մաքառելու համար։
1.—Աննդառութեան անբաւականութ.։
2.—Ջարդչար յոգնութիւն։
3.—Միզափամփուշտի քրոնիկ իջուածք։
4.—Միզափամփուշտի մրմուռ։
5.—Ցնցաղի իջուածք։

Գրասենեակ և Թուրքիոյ համար գլխաւոր մթերանոց Կ. Պոլսոյ մէջ, Ղալաթիա Լոյտ խան մաքսատան դէմը։

Մնտուկին գինն է 190 ղչ. (90 շիշ)։ Կէս սնտուկին գինն է 95 ղչ.։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ՀԱՍՈՅԹՆԵՐՈՒ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

38ՐԴ ՇԱԲԱԹ, 1902 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17էն 23

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱ-ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԳԻԾ 578 ՔԻԼՈՄԵՏՐ

Քիլոմեդրի տարեկան հասոյթը

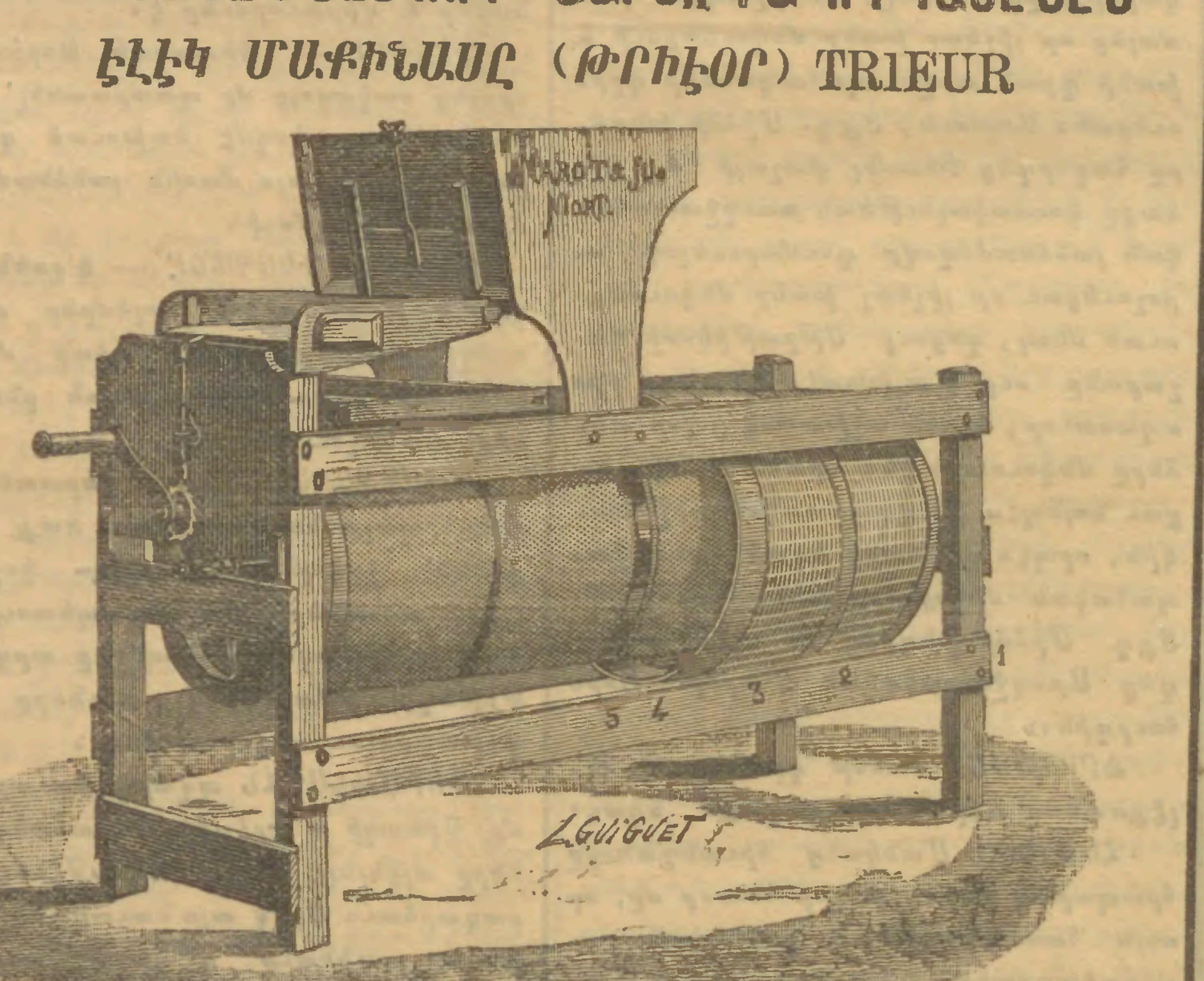
Փոխադրութիւն	Ներկայ շրջան Ֆրք.		Նախորդ շրջան Ֆրք.		Տարբերութիւն յաւելուած ֆրանք		Նուազում ֆրանք
Շաբթուան մէջ	20742	75	17209	07	3533	68	
Նախորդ շաբաթներու	13261	32	11271	54	1989	78	
Յունվար 1էն	13458	20	11427	79	2030	41	

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ-ԳՈՆԻԱ ԳԻԾ

ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԳԻԾ 445 ՔԻԼՈՄԵՏՐ

Փոխադրութիւն	Ներկայ շրջան Ֆրք.		Նախորդ շրջան Ֆրք.		Տարբերութիւն յաւելուած ֆրանք		Նուազում ֆրանք
Շաբթուան մէջ	10282	14	5400	32	4881	82	
Նախորդ շաբաթներու	5917	64	4456	09	1461	55	
Յունվար 1էն	6032	50	4480	94	1551	56	

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՄԷՃՅՈՒՐ "ՄԱՐՕ„ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸՆԸՆ
ԷԼԷԿ ՄԱՔԻՆԱՍԸ (ԹՐԻԷՕՐ) TRIEUR



Զիւրրաթը պիլաոստ թօխումլերի լազըմ կելէն պու միւքէմմէլ ալէթին էհեմմիյէթ վէ էվլէվիյէթի տէրէճէ վիւճուտուն տիր։ Էյի ձինս պուղտայ ․․․ ․․․ ․․․ ․․․

Մաքինելէր պալլարտա օլան պու մաքինա, վէ ․․․ հէր նէվ էտէվաթը ․․․ Գալաթատա Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ Բ. ՄՈՂՑՕՎԱՔ վէ ՇԻՐԻՔԷԹԼԷՄԱԸՆԸՆ 57 նումերօլը մաղազալարընտա աթիլմագտա տըր։

ՌՈՒԷՍՏԸՐՆ
ՀՐԴԵՀԻ-ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հաւաքուած փաստաթղթաւորները	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Գանձատան դրամ եւ տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հրդեհներէն ծանօթ ընկերութեանց վճարեալ գումարներէն 100,000էն աւելի

ՌՈՒԷՍՏԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ եւ անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պահճէ Գաբու Անատոլու խան թիւ 20--21--22։

Գաւառաց մէջ ալ կը գտնուին գործակալներ եւ փոխանորդներ։

ԾԱՆՕԹ.—Տեղւոյս կ'ն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%ին աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսդըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մասնակցողաց վրայ։



ԱՏԼԱՍ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ (ԼԻՄԻՏԸՏ)

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1808ԻՆ
ՃՈՐՃ Գ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՕՐՈՎ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ		1000000
ՀԱՏՈՒՑՈՒԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐ	» »	15000000

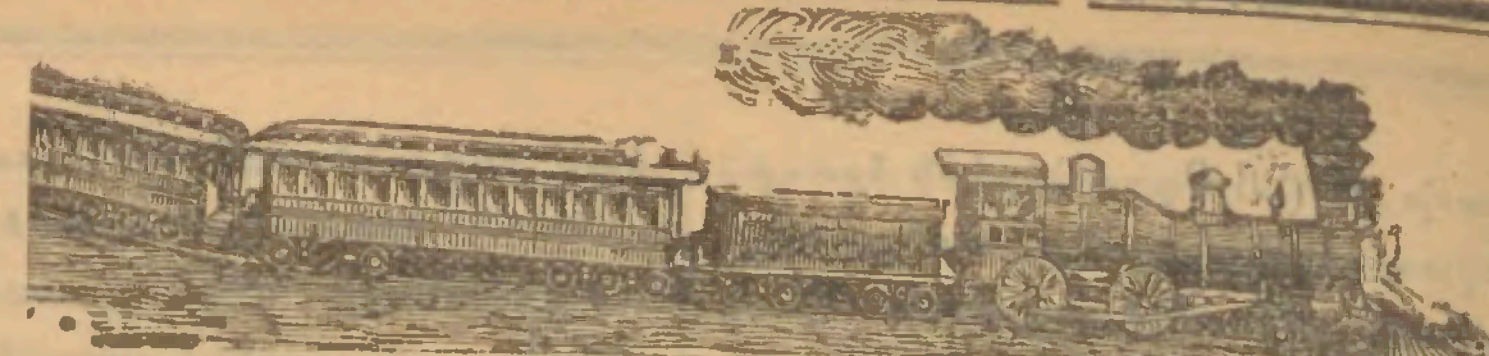
Յիշեալ ընկերութիւնը չահաւոր պայմաններով և գիներով կ'ապահովագրէ ամէն կարգի շէնք հրդեհի դէմ։

ՎՆԱՍՆԵՐՈՒ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԱՏԵՆ ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՓՈԹԹՈՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Դեր-գործակալ ՆԻԿՈԼԱ ԺՈՐԺԻԱՑԻՍ

Կ. Պոլսոյ ընդհ. գործակալ ՃՈՐՃ ՀԷԹԸՐԱՂ

Գրասենեակ.— ՊՈԼԻՍ, ԹՕՄՍԸՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11



ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆՑ ՑՈՒՑԱԿԸ 1902 ՍԵՊՏ. 16էն (Ն. Տ.) ՍԿՍԵԱԼ

ԵՐԹ
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ—ԲԷՆՏԻՔԻ ԳԻԾ

ԿՈՒՄԲ. ԹԻՒ / ԿԱՑԱՐԱՆ	2* ճմբ. Առաւ.	34 Ա. ճ. Առաւ.	4 ճմբ. Առաւ.	6 ճմբ. Առաւ.	8 ճմբ. Առաւ.	10 ճմբ. Առաւ.		36 Ապ. ճ. երեկ.	12 ճմբ. երեկ.	14 ճմբ. երեկ.	16 ճմբ. երեկ.
ՔԱՄՈՒՐՃԷՆ մկ.	11 40	12 35	2 12	3 32	4 21	5 37		7 35	09 10	10 30	11 35
Հայտար փաշա ժմ.	12 5	1	2 37	3 57	4 46	6 02		8 —	09 35	10 55	12 —
մեկնում	12 12	1 25	2 45	4 05	4 56	6 10		8 15	09 45	11 05	12 10
Գըզըլ Թօբրագ	12 18	— —	2 51	4 11	5 02	6 16		8 24	09 51	11 05	12 10
Ֆէներ Քէօյէօլ	12 22	1 36	2 54	4 14	5 05	6 19		8 29	09 54	11 12	12 16
Կէօզ Թէփէ	12 27	— —	2 58	4 18	5 09	6 23		8 35	09 58	11 15	12 19
Էրէն Քէօյ	12 30	1 45	3 01	4 21	5 12	6 26		8 38	10 1	11 19	12 23
	12 32	1 47	3 2		5 14	6 28		8 40	10 3	11 22	12 26
Բօսթանճը	12 40	1 56	3 8		5 20	6 35		8 50	10 09	11 24	12 28
Մալթեփէ	12 51	2 09	3 17		5 28	6 43		9 05	10 18	11 30	12 34
Գարթալ	1 03	2 22	3 27		5 38	6 53		9 21	10 27	11 39	12 42
Բէնտիք ժմ.	1 10	2 32	3 34		5 45	7		9 32	10 34	11 49	12 52
										11 56	12 59

ԴԱՐՁ

ԿՈՒՄԲ. ԹԻՒ / ԿԱՑԱՐԱՆ	1** ճմբ. Առաւ.	3 ճմբ. Առաւ.	5 ճմբ. առաւ.	31 առաւ. ճմբ. առաւ.	7 ճմբ. առաւ.	9 ճմբ. առաւ.		11 ճմբ. երեկ.	13 ճմբ. երեկ.	33 առաւ. և ճմբ. երեկ.	15 ճմբ. երեկ.
ԲԷՆՏԻԿ մկ.	11 58	12 53	1 52	2 49		4 42		6 3	7 40	9 50	11 19
Գարթալ	12 6	01 02	2 —	3 1		4 50		6 12	7 49	10 3	11 27
Մալթեփէ	12 16	01 13	2 11	3 16		5		6 23	8	10 19	11 38
Բօսթանճը	12 24	1 21	2 19	3 28		5 8		6 34	8 10	10 32	11 46
Էրէն Քէօյ	12 31	1 28	2 28	3 41	4 31	5 15		6 43	8 20	10 42	11 53
Կէօզ Թէփէ	12 35	1 32	2 32	3 45	4 35	5 19		6 47	8 24		11 57
Ֆէներ Քէօ.	12 39	1 37	2 36	3 50	4 39	5 23		6 52	8 30	10 52	12 1
Գըզըլ Թօբ.	12 42	1 40	2 39	3 54	4 42	5 26		6 56	8 34	— —	12 4
Հ. փաշա ժմ.	12 47	1 45	2 44	4 —	4 47	5 31		7 2	8 40	11	12 9
մեկնում	12 55	1 53	2 52	4 13	4 55	5 38		7 12	8 48	11 15	12 15
Կամ. իջևան. ժ.	1 20	2 18	3 17	4 38	5 20	6 3		7 37	9 13	11 40	12 40

(*)Այս կառախումբը պիտի երթեւեկէ Սեպտ. 16էն մինչեւ 30։
(**)Այս կառախումբը պիտի երթեւեկէ Սեպտ. 16էն » 30։

ԵՐԹ
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ—ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ
ԴԱՐՁ

ԿՈՒՄԲ. ԹԻՒ / ԿԱՑԱՐԱՆ	34 Ապ. և ճմբ.	36 Ապ. և ճմբ.	
ՔԱՄՈՒՐՃԷՆ	12 35	7 35	երեկ.
Հայտար փաշա ժմ.	1	8	
մկն.	1 25	8 15	
Գըզըլ Թօբրագ		8 24	
Ֆէն. Քէօյէօլ	1 36	8 29	
Կէօզ Թէփէ		8 35	
Էրէն Քէօյ ժմ.	1 45	8 38	
մկն.	1 47	8 40	
Բօսթանճը	1 56	8 50	
Մալթեփէ	2 9	9 05	
Գարթալ	2 22	9 21	
Բէնտիկ ժմ.	2 3.	09 32	
մկն.	2 38	09 40	
Թուզլա	2 59	10 06	
Կէպզէ	3 19	10 30	
Տիլ Իսքէլէսի	3 41	10 57	
Թավշանճըլ	3 51	11 10	
Հէրէքէ	4 08	11 29	
Եարըմճա	4 29	11 53	
Թիւթիւն Չիֆթլիկ	4 42	12 09	
Տէրինճէ	4 53	12 21	
ԻԶՄԻԴ ժմ.	5 7	12 37	
մկն.	5 27		
Պէօյիւք Տէրպէնտ	6 2		
Սափանճա	6 26		
Համիտիէ	6 50		
Կէյվէ	7 34		
Աք Հիսար	7 56		
Մէքէճէ	8 26		
Լէֆքէ	8 50		
Վէզիր խան	9 25		
Պիլէճիկ ժմ.	10 06		
մկն.	10 20		
Գարաքէօյ	11 28		
Պօզիւյիւք	12 10		
Ին Էօնիւ	12 56		
Չուգուր Հիսար	1 26		
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ժմ. երեկ.	2 4		
կառ. թիւ 122	Առաւ.		
Էսկի Շէհիր մկն.	1		
Աք Բունար	1 44		
Ալփուքէօյ	2 24		
Պէյլիք Ահըր	3 4		
Սարըքէօյ	4 9		
Պէյլէր	4 58		
Օղլանլը	5 35		
Պէյլիք Քէօբրիւ	6 9		
Պօլաթլը	7 03		
Մալըքէօյ	8 21		
Սինճանքէօյ	9 15		
ԷՆԿԻՒՐԻ ժմ.	10		

ԹԻՒ ԿՈՒՄԲ. / ԿԱՑԱՐԱՆ	121 Ապ. և ճմբ.	31 Ապ. և ճմբ.
	Առաւ.	
ԷՆԿԻՒՐԻԷՆ մկն.	2 —	
Սինճանքէօյ	2 47	
Մալըքէօյ	3 49	
Պօլաթլը	5 16	
Պէյլիք Քէօբրիւ	6	
Օղլանլը	6 27	
Պէյլէր	7 4	
Սարըքէօյ	8 01	
Պէյլիք Ահըր	8 58	
Ալփուքէօյ	9 46	
Աք Բունար	10 18	
Էսկիշէհիր ժմ. երեկ.	11	
կառ. թիւ 33	Առաւ.	
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ մկն.	10 40	
Չուգուր Հիսար	11 16	
Ին Էօնիւ	11 48	
Պօզիւյիւք	12 24	
Գարաքէօյ	12 58	
ՊԻԼԷՃԻԿ ժմ.	1 48	
մկն.	1 58	
Վէզիր խան	2 34	
Լէֆքէ	3 09	
Մէքէճէ	3 40	
Աք Հիսար	4 06	
Կէյվէ	4 28	
Համիտիէ	5 20	
Սափանճա	5 37	
Պէօյիւք Տէրպէնտ	6 4	
ԻԶՄԻԴ ժմ.	6 36	Առաւ.
մկն.	6 56	11 54
Տէրինճէ	7 11	12 12
Թիւթիւն Չիֆթլիկ	7 20	12 23
Եարըմճա	7 33	12 35
Հէրէքէ	8	1 02
Թավշանճըլ	8 11	1 13
Տիլ Իսքէլէսի	8 21	1 27
Կէպզէ	8 55	1 56
Թուզլա	09 17	2 17
Բէնտիկ ժմ.	09 39	2 37
մկն.	09 50	2 49
Գարթալ	10 3	3 1
Մալթեփէ	10 19	3 16
Բօսթանճը	10 32	3 28
Էրէնքէօյ	10 42	3 41
Կէօզ Թէփէ	— —	3 45
Ֆէներ Քէօյէօլ	10 52	3 50
Գըզըլ Թօբրագ	— —	3 54
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ժմ.	11	4
մկն.	11 15	4 13
Հ.գ. ՔԱՄՈՒՐՃ ժմ.	11 40	4 38
	երեկ.	— —

Ծանօթ.—Կամուրջէն ղրկուելիք կամ Կամուրջ ղրկուելիք բեռներու արձանագրութիւնց տեղի պիտի ունենայ հետեւեալ կառախումբերուն համար միայն.— Ա. Կամուրջէն համար թիւ 3, 31, 13, 33։ — Բ. Կամուրջէն թիւ 34, 6, 10, 63, 14, 16։

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ / ԿԱՑԱՐԱՆ	224 Ապ. և ճմբ.	ԴԱՐՁ / ԿԱՑԱՐԱՆ	223 Ապ. և ճմբ.
	Առաւ.		Առաւ.
ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ մկ.	12	ՔՕՆԻԱ մկն.	12
Քէօփրիւ Հիսար	12 42	Պուռնաք Գազը	12 42
Սէյիտ Բաթթալ	1 39	Մէյրամ	1 47
Ալայունտ	2 33	Սարայ էնի	2 27
Չէգիրկիւլէր	3 15	Գաթըն խանը	3 09
Ցէյտէր	4 10	Լադիք	4 03
Իհսանիյէ	4 39	Զահրալը	4 35
Համամ	5 03	Ալղոյ քէօյ	5 13
Ղազլըկ Համամ	5 14	Ախշէհիր	5 53
Աֆիոն Գարահիսար	6 1	Եալվաճ	6 15
Գէօլլիւք Չօղ.	6 41	Իսհագլը	6 40
Չայ	7 36	Չայ	7 33
Իսհագլը	8 21	Գէօլ. Չօղ.	8 20
Եալվաճ	8 45	Աֆիոն Գարահիսար	9 13
Ախշէհիր	9 16	Ղազլըկ Համամ	9 44
Ալղոյ քէօյ	9 48	Համամ	9 53
Զահրալը	10 30	Իհսանիյէ	10 20
Լադիք	11 08	Ցէյտէր	11 5
Գաթըն խանը	11 55	Չէգիրկիւլէր	11 53
Սարայ էնի	12 50	Ալայունտ	12 42
Մէյրամ	01 22	Սէյիտ Բաթթալ	1 38
Պուռնաք Գազը	02 22	Քէօփրիւ Հիսար	2 20
ՔՕՆԻԱ ժմ.	3	ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ժմ.	3
	երեկ.		երեկ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏ—ՔԷՕԹԱՀԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

կառ. թիւ	322 առաւ.	324 երեկոյ
Ալայունտ մկ.	2 35	12 45
Քէօթահիա ժմ.	2 55	1 5

ԴԱՐՁ

	321 առաւ.	323 երեկոյ
Քէօթահիա մկ.	1 40	11 45
Ալայունտ ժմ.	2 —	12 5

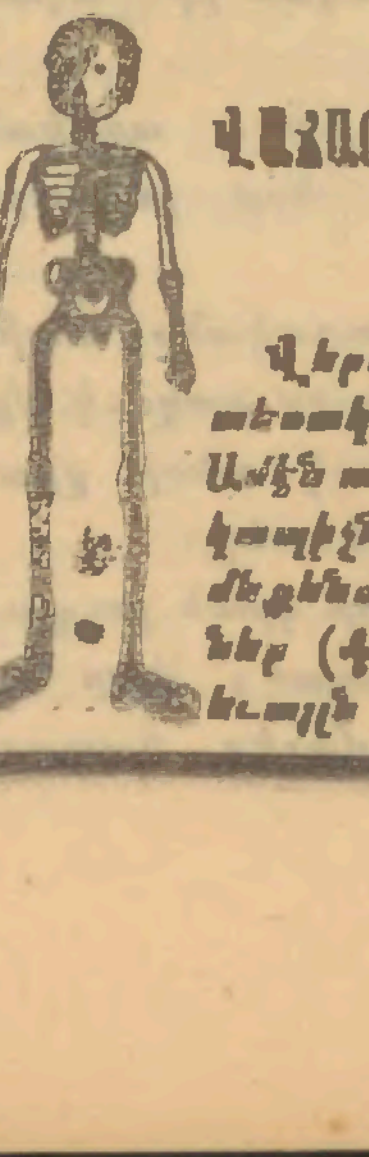
ՀԱՄԻՏԻԷ-ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

	421 առաւ.	423 երեկ.
Ատաբազար մկ.	4 37	6 12
Համիտիէ ժմ.	4 55	6 30

ԴԱՐՁ

	422 առաւ.	424 երեկ.
Համիտիէ մկ.	5 25	7 5
Ատաբազար ժմ.	5 43	7 23



ՎԵՆՍԱՆ ՖՕՑԱՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պահճէգաբու, Չիւլալ Օղլու խանի կից, թիւ 1.

Զիծրի Սրկիս մաղազասը

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական եւ վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄՆԾԱԲԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱԲԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կոկալ եւ կարծր լասթիքէ (քաուչուք) ապրանքներ, անուկի կապիչներ (պաղէ պաղէ), տեսակ տեսակ գրիչներ (շըրինկ), ելեկտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (գիւզէֆ), ջերմ եւ մեծ մանրադիտակ ապակիներ, նաև տեսակ տեսակ ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։